

Ciclo de Catequesis
Jubileo 2025
—•—
JESUCRISTO
NUESTRA ESPERANZA

Papa Francisco
Papa León XIV

František / Lev XIV.

KATECHÉZY O JEŽIŠOVI KRISTOVI

JUBILEJNÝ ROK NÁDEJE

www.opusdei.org

Contents

- Katechéza z cyklu o Ježišovi Kristovi (1): Vstup Božieho Syna do dejín
- Učiť sa od Panny Márie otvárať uši Božiemu slovu a prijímať ho (2)
- Duchovné otcovstvo svätého Jozefa: prijímať, strážiť a odovzdávať Božie dedičstvo (3)
- Stretnutie viery, nádeje a splnenie Božích prislúbení (4)
- Nádej, ktorú prinieslo Ježišovo narodenie a ktorá bola odovzdaná pokorným (5)
- Simeon a Anna, „pútnici nádeje“ (6)
- Mária, pútnička nádeje: jej cesta viery s Ježišom (7)
- Nikodém ukazuje, že je možné vyjsť z temnoty a nasledovať Krista (8)
- Aj keď sa nám naša história zdá ťažká, vždy ju môžeme odovzdať Bohu a začať odznova (9)
- Lekcia o pokore a milosrdenstve, ktorú nás učí Zachej (10)
- Boh nás miluje takých, akí naozaj sme (11)
- „Môžeme mať nádej, lebo vieme, že Otec na nás čaká“ (12)
- Prvá audiencia pápeža Leva XIV: podobenstvo o rozsievачovi a pripravenosť počúvať Božie slovo (13)
- Pápež Lev vysvetľuje učenie o súcitu z podobenstva o milosrdnom Samaritánovi (14)
- „Pán nám pripomína, že náš život má hodnotu a zmysel, pretože On ho miluje“ (15)

- „Ježiš nás uzdravuje, aby sme mohli byť slobodní“ (16)
- Ochrnutý muž pri rybníku Betsata a zrodenie nového života (17)
- „Zakaždým, keď vykonáme skutok viery, milosť nás zasiahne“ (18)
- „Aby sme skutočne spoznali Ježiša, musíme byť s Ním a prežiť aj Jeho Umučenie“ (19)

Katechéza z cyklu o Ježišovi Kristovi (1): Vstup Božieho Syna do dejín

I. Ježišovo detstvo

Ježišov rodokmeň (Mt 1,1-17). Vstup Božieho Syna do dejín

Čítanie: Mt 1,1-3.15-16

Rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho.

Abrahám mal syna Izáka, Izák Jakuba, Jakub Júdu a jeho bratov, Júda Faresa a Záru z Tamary. [...] Salmon mal syna Bóza z Rachaby, Bóz Obeda z Rút. Obed Jesseho a Jesse kráľa Dávida. Dávid mal syna Šalamúna z Uriášovej ženy. [...]. Matan mal syna Jakuba, Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus.

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnes začíname cyklus katechéz, ktorý bude prebiehať počas celého Jubilejného roka. Témou tohto cyklu katechéz je „*Ježiš Kristus, naša nádej*“: on je totiž cieľom nášho putovania a on sám je cestou, po ktorej máme kráčať.

Prvá časť sa bude zaoberať *Ježišovým detstvom*, o ktorom nám rozprávajú evanjelisti Matúš a Lukáš (porov. Mt 1 - 2; Lk 1 - 2). *Evanjeliá o Ježišovom detstve* rozprávajú o panenskom počatí Ježiša a o jeho narodení z Máriinho lona. Pripomínajú mesiášske proroctvá, ktoré sa v ňom naplňujú, a hovoria o zákonom otcovstve Jozefa, ktorý zaštepuje Božieho Syna do „kmeňa“ Dávidovho rodu. Predstavuje sa nám Ježiš ako novorodenec, ako dieťa i dospelávajúci chlapec, podriadený svojim rodičom a zároveň vedomý si toho, že je úplne oddaný Otcovi a jeho kráľovstvu. Rozdiel medzi oboma evanjelistami spočíva v tom, že kým Lukáš rozpráva o udalostiach očami Panny Márie, Matúš tak robí očami Jozefa a trvá na takomto neslýchanom otcovstve.

Matúš začína svoje evanjelium a celý novozákonný kánon „rodokmeňom Ježiša, syna Dávidovho, syna Abrahámovho“ (Mt 1, 1), ktoré sme práve počuli. Je to

zoznam mien, ktoré sa vyskytujú už v hebrejskom Písme, aby ukázal pravdivosť dejín a pravosť ľudského života. V skutočnosti je „rodokmeň Pána pravdivou históriou, v ktorej sú prítomné niektoré problematické mená a zdôrazňuje sa hriech kráľa Dávida (porov. *Mt* 1, 6). Všetko však končí a prekvitá v Panne Márii a v Kristovi (porov. *Mt* 1, 16)“ (*List o obnove štúdia cirkevných dejín*, 21. novembra 2024). Potom sa objavuje pravosť ľudského života, ktorá prechádza z jednej generácie na druhú a prináša tri veci: meno, ktoré zahŕňa jedinečnú identitu a poslanie, príslušnosť k rodine a národu, a napokon prilnutie viery k Bohu Izraela.

Rodokmeň je literárny žáner, teda vhodná forma na odovzdanie veľmi dôležitého posolstva - nikto si nedáva život sám, ale dostáva ho ako dar od iných. V tomto prípade ide o vyvolený národ a o toho, kto zdedí dedičstvo.

Na rozdiel od starozákonných rodokmeňov, kde sa objavujú len mužské mená, pretože v Izraeli je to otec, kto synovi určuje meno, sa však v Matúšovom zozname Ježišových predkov objavujú aj ženy. Nájdeme ich päť: Tamara, Júdova nevesta, ktorá po ovdovení predstiera, že je prostitútka, aby zabezpečila manželovi potomstvo (porov. *Gn* 38). Rachab, prostitútka z Jericha, ktorá umožní židovským vyzvedačom vojsť do zaslúbenej zeme a zmocniť sa jej (porov. *Jn* 2). Moabčanka Rúť, ktorá v rovnomennej knihe zostáva verná svojej svokre, stará sa o ňu a stane sa prababkou kráľa Dávida. Betsabe, s ktorou sa Dávid dopúšťa cudzoložstva a po tom, čo nechá zabiť jej manžela, splodí Šalamúna (porov. *2 Sam* 11), a napokon Mária z Nazareta, manželka Jozefa z Dávidovho rodu: z nej sa narodí Mesiáš, Ježiš.

Prvé štyri ženy nespája to, že sú hriešnice, ako sa niekedy hovorí, ale to, že sú *cudzinkami*, nie sú z Izraelského ľudu. Matúš poukazuje na to, že, ako napísal Benedikt XVI, „prostredníctvom nich... vstupuje do Ježišovho rodokmeňa svet pohanov - zviditeľňuje sa jeho poslanie pre Židov i pohanov“ (*Ježišovo detstvo*, Miláno - Vatikán 2012, 15).

Kým predchádzajúce štyri ženy sa spomínajú popri mužovi, ktorý sa z nich narodil, alebo popri tom, ktorý ho splodil, Mária na druhej strane získava osobitnú dôležitosť: ona predstavuje *novýzačiatok*, ona sama je novým začiatkom, pretože v jej príbehu už nie je protagonistom rodu ľudská bytosť, ale sám Boh. Jasne to vidieť zo slovesa „narodil sa“: „Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa *narodil* Ježiš, nazývaný Kristus“ (*Mt* 1, 16). Ježiš je synom Dávida, ktorého Jozef začlenil do tohto rodu a ustanovil za Mesiáša Izraela, ale je aj synom Abraháma a cudziniek, a preto je predurčený byť „svetlom pohanov“ (porov. *Lk* 2, 32).

Boží Syn, zasvätený Otcovi s poslaním zjaviť jeho tvár (porov. *Jn* 1, 18; *Jn* 14, 9), vstupuje do sveta ako všetci ľudskí synovia, a to natolko, že v Nazarete ho budú nazývať „synom Jozefovým“ (*Jn* 6, 42) alebo „synom tesára“ (*Mt* 13, 55). Pravý Boh a pravý človek.

Bratia a sestry, prebudme v sebe vďačnú spomienku na našich predkov. A predovšetkým ďakujme Bohu, ktorý nás prostredníctvom Matky Cirkvi zrodil k večnému životu, k Ježišovmu životu, ktorý je našou nádejou. Vďaka.

*(Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Andrej Klapka,
Martin Jarábek)*

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Učiť sa od Panny Márie otvárať uši Božiemu slovu a prijímať ho (2)

I. Ježišovo detstvo

Zvest' Márii. Načúvanie a disponovanosť (porov. Lk 1,26-38)

Čítanie: Lk 1,26-28

Boh poslal anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária. Anjel prišiel k nej a povedal: "Zdravas, milosti plná, Pán s tebou".

Drahí bratia a sestry, požehnaný deň!

Dnes pokračujeme v katechézach z Jubilea na tému *Ježiš Kristus, naša nádej*.

Na začiatku svojho evanjelia Lukáš ukazuje účinky premieňajúcej moci Božieho slova, ktoré neprichádza iba do nádvorja chrámu, ale aj do skromného obydlia mladej Márie, ktorá je zasnúbená s Jozefom a ešte žije so svojou rodinou.

Posol veľkého Božieho zvestovania, Gabriel, ktorého meno oslavuje Božiu moc, je po Jeruzaleme poslaný do dedinky, ktorá nie je spomenutá v hebrejskej Biblii: do Nazareta. V tom čase to bola malá obec v Galilei, na periférii Izraela, na hranici s pohanmi a ich vplyvmi.

Práve tam anjel prináša posolstvo úplne nevidaného charakteru a obsahu, ktoré tak otriaslo Máriiným srdcom, že zostala rozrušená. Namiesto klasického pozdravu „pokoj s tebou“ sa Gabriel obracia k Panne so slovami „raduj sa!“, „jasaj!“. Tento výrok má v posvätnnej histórii zvláštnu hodnotu, pretože proroci ho používajú, keď ohlasujú príchod Mesiáša (porov. *Sof 3,14, Joel 2,21-23, Zach 9,9*). Je to výzva k radosti, ktorú Boh adresuje svojmu ľudu, keď končí vyhnanstvo a Pán dáva pocítiť svoju živú a účinnú prítomnosť.

Navyše Boh oslovuje Máriu menom lásky, ktoré je v biblickej histórii neznáme: *kecharitoméne*, čo znamená „naplnená Božou milosťou“. Mária je plná Božej milosti. Toto meno hovorí o tom, že Božia láska už dávno prebývala a naďalej prebýva v Máriinom srdci. Poukazuje na to, aká je „milostiplná“, a predovšetkým na to, ako Božia milosť v nej vykonala vnútorné dielo, vytesajúc z nej svoje majstrovské dielo: je plná milosti.

Tento láskyplný prívlastok, ktorý Boh dáva iba Márii, je okamžite sprevádzaný uistením: „Neboj sa!“, „Neboj sa!“, vždy, keď je Pán prítomný, dáva nám túto milosť, aby sme sa nebáli, a tak to hovorí aj Márii: „Neboj sa!“. „Neboj sa!“ povedal v dejinách Boh Abrahámovi, Izákovi, Mojžišovi: „Neboj sa!“ (porov. Gn 15,1, 26,24, Dt 31,8). A hovorí to aj nám: „Neboj sa, choď vpred. Neboj sa!“. „Otče, bojím sa tohto.“ „A čo robíš, keď...?“ „Prepáčte, otče, poviem vám pravdu: chodím k veštici...“ „Chodíš k veštici?“ „Áno, nechávam si čítať z ruky...“ Prosím: *neboj sa! Neboj sa! Neboj sa! Je to krásne. „Ja som tvoj spoločník na ceste“: a toto Boh hovorí Márii. „Všemohúci“, Boh „nemožného“ (Lk 1,37) je s Máriou, je spolu s ňou a vedľa nej, je jej spoločníkom, jej hlavným spojencom, večným „Ja som s tebou“ (porov. Gn 28,15, Ex 3,12, Sdc 6,12).*

Potom Gabriel oznámi Panne jej poslanie, pričom v jej srdci nechá zaznieť mnohé biblické pasáže, ktoré sa vzťahujú na kráľovskú a mesiášsku povahu dieťaťa, ktoré sa má z nej narodiť, a že toto dieťa bude predstavené ako naplnenie dávnych prorociev. Slovo, ktoré prichádza zhora, povoláva Máriu, aby bola matkou Mesiáša, toho dlho očakávaného Dávidovho Mesiáša. Je matkou Mesiáša. On bude kráľom nie spôsobom ľudským a telesným, ale spôsobom božským a duchovným. Jeho meno bude „Ježiš“, čo znamená „Boh zachraňuje“ (porov. Lk 1,31, Mt 1,21), čo navždy pripomína, že nie človek zachraňuje, ale iba Boh. Ježiš je Ten, kto naplňa tieto slová proroka Izaiáša: „Nie posol ani anjel, ale on sám ich zachránil s láskou a súcitom“ (Iz63,9).

Toto materstvo otrasie Máriu od základov. A ako inteligentná žena, ktorá je schopná čítať hlbšie do udalostí (porov. Lk 2,19.51), sa snaží pochopiť a rozlišovať, čo sa s ňou deje. Mária nehľadá odpovede vonku, ale vo vnútri, pretože, ako učí svätý Augustín, „vnútri človeka prebýva pravda“ (*De vera religione* 39,72). A tam, v hĺbke svojho otvoreného a citlivého srdca, cíti výzvu dôverovať Bohu, ktorý pre ňu pripravil osobitné „Turíce“. Rovnako ako na začiatku stvorenia (porov. Gn 1,2), Boh chce „zatôniť“ Máriu svojím Duchom, mocou, ktorá dokáže otvoriť to, čo je zatvorené, bez násilia, bez narušenia ľudskej slobody. Chce ju zahaliť do „oblaku“ svojej prítomnosti (porov. 1Kor 10,1-2), aby Syn žil v nej a ona v ňom.

A Mária sa rozžiari dôverou: je „lampou s mnohými svetlami“, ako hovorí Teofán vo svojom *Kánone Zvestovania*. Odovzdáva sa, poslúcha, vytvára priestor: je „svadobnou komnatou vytvorenou Bohom“ (*tamtiež*). Mária prijíma Slovo vo vlastnom tele a tak sa púšťa do najväčšieho poslania, aké bolo kedy zverené žene, ľudskej bytosti. Stáva sa služobnicou: je plná všetkého, nie ako otrokyňa, ale ako spolupracovníčka Boha Otca, plná dôstojnosti a authority na spravovanie darov božského pokladu, aby mnohí mohli z neho čerpať plným priehrštím, tak ako to urobí v Káne Galilejskej.

Sestry a bratia, učme sa od Panny Márie, Matky Spasiteľa a našej Matky, ako si nechať otvoriť sluch Božiemu Slovu a ako ho prijať a uchovávať, aby premieňalo

naše srdcia na svätostánky jeho prítomnosti, na pohostinné domovy, kde rastie nádej. Ďakujem!

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Duchovné otcovstvo svätého Jozefa: prijímať, strážiť a odovzdávať Božie dedičstvo (3)

I. Ježišovo detstvo

„Dáš mu meno Ježiš“ (Mt 1,21). Zvestovanie Jozefovi

Čítanie: Mt 1,18-21

S narodením Ježiša Krista to bolo takto: jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého. Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť. Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov“.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes pokračujeme v rozjímaní o Ježišovi, našej nádeji, v tajomstve jeho pôvodu, o ktorom rozprávajú evanjeliá o jeho detstve.

Ak nám Lukáš umožňuje rozjímať z pohľadu jeho matky, Panny Márie, tak Matúš sa stavia do perspektívy Jozefa, muža, ktorý berie na seba Ježišovo zákonné otcovstvo, naštepuje ho na kmeň Jesseho a spája ho so zaslúbením daným Dávidovi.

Ježiš je v skutočnosti nádejou Izraela, ktorá sa naplňa: je potomkom prisľúbeným Dávidovi (porov. 2 Sam 7, 12, 1Kr 17, 11), ktorý robí jeho dom „požehnaným naveky“ (2 Sam 7, 29), je výhonkom, ktorý vyrastá z kmeňa Jesseho (porov. Iz 11, 1), „spravodlivým výhonkom“ určeným na to, aby vládol ako pravý kráľ, ktorý vie uplatňovať právo a spravodlivosť (porov. Jer 23, 5, 33, 15).

Jozef vstupuje na scénu v Matúšovom evanjeliu ako Máriin snúbenec. Pre Židov boli zasnuby skutočným právnym zväzkom, ktorý pripravoval na to, čo sa malo stať o rok neskôr, čiže na slávenie manželstva. Vtedy žena prechádzala z otcovej

starostlivosti do starostlivosti svojho manžela, sťahovala sa k nemu a pripravovala sa na dar materstva.

Práve v tomto období Jozef zisťuje, že Mária je tehotná, a jeho láska je podrobená ťažkej skúške. V takejto situácii, ktorá by viedla k zrušeniu zasnúbenia, zákon navrhoval dve možné riešenia: buď verejný právny úkon, ako napríklad predvolanie ženy na súd, alebo súkromný úkon, ako napríklad odovzdanie priepustného listu.

Sv. Matúš definuje Jozefa ako „spravodlivého“ muža (*zaddiq*), čiže človeka, ktorý žije podľa Pánovho zákona, ktorý z neho čerpá inšpiráciu pri každej príležitosti svojho života. Riadiac sa tak Božím slovom, Jozef koná premyslene: nenechá sa premôcť inštinktívnym pocitom a strachom prijať Máriu, ale radšej sa nechá viesť Božou múdrosťou. Rozhodne sa rozísť s Máriou potichu, diskrétno (porov. *Mt* 1, 19). Táto Jozefova múdrosť spôsobuje, že sa nedopúšťa omylu a zostáva otvorený a vnímavý na Pánov hlas, ktorý mu zaznieva vo sne.

Týmto spôsobom Jozef z Nazareta pripomína iného Jozefa, Jakubovho syna, ktorého prezývali „snár“ (porov. *Gn* 37, 19). Otec ho veľmi miloval a bratia nenávideli, Boh ho povýšil tým, že zasadol na faraónov stolec.

O čom teraz sníva Jozef z Nazareta? Sníva o zázraku, ktorý Boh koná v Máriinom živote, a tiež o zázraku, ktorý koná v jeho vlastnom živote: o prijatí otcovstva schopného strážiť, chrániť a odovzdávať materiálne a duchovné dedičstvo. Lono jeho nevesty je v požehnanom stave z Božieho prislúbenia, toho prislúbenia, čo nesie meno, v ktorom je istota spásy daná všetkým (porov. *Sk* 4, 12).

V spánku Jozef počuje tieto slová: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov“ (*Mt* 1, 20 - 21). Po tomto zjavení Jozef nežiada ďalšie dôkazy, ale dôveruje Bohu, prijíma Boží sen o svojom živote a o živote svojej snúbenice. Takto vstupuje do milosti toho, kto vie žiť božský prísľub s vierou, nádejou a láskou.

Jozef pri tom všetkom nevyslovuje ani slovo, ale verí, dúfa a miluje. Nehovorí „slová do vetra“, ale robí konkrétne činy. Patrí do pokolenia tých, ktorých apoštol Jakub nazýva: tí, ktorí „uskutočňujú Božie slovo“ (porov. *Jn* 1, 22), premieňajú ho na skutky, na telo a na život. Jozef dôveruje Bohu a poslúcha: „Jeho vnútorná bdelosť pre Boha... sa spontánne stáva poslušnosťou“ (Benedikt XVI., *Ježišovo detstvo*, Miláno - Vatikán 2012, 57).

Sestry a bratia, aj my prosme Pána o milosť, aby sme viac počúvali, než hovorili. Prosme o milosť, aby sme snívali Božie sny a zodpovedne prijímali Krista, ktorý od okamihu nášho krstu žije a rastie v našom živote. Ďakujem.

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Andrej Klapka, Martin Jarábek.

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Stretnutie viery, nádeje a splnenie Božích prislúbení (4)

I. Ježišovo detstvo

"A blahoslavená je tá, ktorá uverila" (Lk 1,45). Navštívenie a Magnifikat

Čítanie: Lk 1,39-42

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. Vtedy zvolala veľkým hlasom: "Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života".

Spontánne slová pápeža Františka pred katechézou: *Chcem sa ospravedlniť, pretože pri tomto silnom prechladnutí sa mi ťažko hovorí. Preto som požiadal svojho brata, aby prečítal katechézu. Bude ju čítať lepšie ako ja.*

Katechézu pápeža prečítal kňaz Pierluigi Girolì:

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes rozjímame o kráse Ježiša Krista, ktorý je našou nádejou, v tajomstve Navštívenia. Panna Mária navštevuje svätú Alžbetu; ale predovšetkým je to *Ježiš, ktorý v matkinom lone navštevuje svoj ľud* (porov. Lk 1, 68), ako hovorí Zachariáš vo svojom chválospeve.

Po úžase a údive nad tým, čo jej oznámil anjel, Mária vstáva a vydáva sa na cestu, tak ako všetci povolaní v Biblii, pretože „jediný úkon, ktorým človek môže odpovedať Bohu, ktorý sa zjavuje, je úkon neobmedzenej disponovanosti“ (H. U. von Balthasar, *Vocazione*, Roma 2002, 29). Táto mladá dcéra Izraela si nevyberá

chrániť sa pred svetom, nebojí sa nebezpečenstiev a posudzovania druhých, ale vychádza v ústrety druhým.

Keď sa človek cíti milovaný, zakúša silu, ktorá uvádza do pohybu lásku; ako hovorí apoštol Pavol, „Kristova láska nás ženie“ (2 Kor 5, 14), poháňa nás, hýbe nami. Mária cíti pohnutie lásky a ide pomôcť žene, ktorá je jej príbuznou, ale je aj starenkou, ktorá po dlhom čakaní prijíma tehotenstvo, v ktoré už nedúfala a ktoré je namáhavé v jej veku. Avšak Panna Mária ide k Alžbete aj preto, aby sa podelila o svoju vieru v Boha, ktorému nič nie je nemožné a o nádej, že sa splnia jeho prisľúbenia.

Stretnutie týchto dvoch žien vyvoláva prekvapujúci účinok: hlas „milostiplnej“, ktorý pozdravuje Alžbetu, vyvoláva proroctvo v dieťati, ktoré starenka nosí vo svojom lone, a vzbudzuje v nej dvojité požehnanie: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života! A tiež blahoslavenstvo: „Blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán“ (v. 45).

Zoči-voči uznaniu mesiášskej identity svojho Syna a svojho poslanca matky, Mária nehovorí o sebe, ale o Bohu a vyslovuje chválospev plný viery, nádeje a radosti; chválospev, ktorý zaznieva každý deň v Cirkvi počas modlitby vešpier: *Magnifikat* (Lk 1, 46 - 55).

Táto chvála Bohu Spasiteľovi, ktorá vytryskla zo srdca jeho pokornej služobnice, je slávnostnou pamiatkou, ktorá syntetizuje a naplňa modlitbu Izraela. Je pretkaná biblickými rezonanciami, čo je znakom toho, že Mária nechce spievať „mimo chóru“, ale ladiť s otcami, vyzdvihujúc svoj súcit s pokornými, s tými maličkými, ktorých Ježiš vo svojom kázaní vyhlási za „blahoslavených“ (porov. Mt 5, 1-12).

Masívna prítomnosť veľkonočného motívu robí z *Magnifikátu* aj pieseň vykúpenia, ktorá má v pozadí spomienku na oslobodenie Izraela z Egypta. Slovesá sú všetky v minulom čase, preniknuté spomienkou na lásku, ktorá zapaluje prítomnosť vierou a budúcnosť osvecuje nádejou: Mária ospevuje milosť minulosti, avšak je ženou prítomnosti, ktorá vo svojom lone nosí budúcnosť.

Prvá časť tohto chválospevu chváli Božie pôsobenie v Márii, mikrosvete Božieho ľudu, ktorý sa plne pridrža zmluvy (v. 46-50); druhá časť sa rozprestiera nad Otcovým pôsobením v makrosvete dejín jeho detí (v. 51-55), a to prostredníctvom troch kľúčových slov: pamäť - milosrdenstvo - prisľub.

Pán, ktorý sa sklonil nad malou Máriou, aby v nej vykonal „veľké veci“ a urobil ju Pánovou matkou, začal zachraňovať svoj ľud od exodu, pamätajúc na všeobecné požehnanie prisľúbené Abrahámovi (porov. Gn 12, 1-3). Pán, verný Boh naveky, vylial na ľud verný zmluve nepretržitý prúd milosrdnej lásky „z pokolenia na pokolenie“ (v. 50) a teraz zjavuje plnosť spásy vo svojom Synovi, poslanom, aby zachránil ľud od hriechov. Od Abraháma až po Ježiša Krista a spoločenstvo veriacich sa tak Veľká noc javí ako hermeneutická kategória na pochopenie každého nasledujúceho oslobodenia až po oslobodenie uskutočnené Mesiášom v plnosti času.

Drahí bratia a sestry, prosme dnes Pána o milosť, aby sme vedeli očakávať naplnenie všetkých jeho prisľúbení; a aby nám pomohol prijať Máriinu prítomnosť v našom živote. Aby sme v jej škole všetci objavili, že každá duša,

ktorá verí a dúfa, „počne a porodí Božie slovo“ (sv. Ambróz, *Výklad evanjelia podľa Lukáša* 2, 26).

(Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Andrej Klapka, Zuzana Klimanová)

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Nádej, ktorú prinieslo Ježišovo narodenie a ktorá bola odovzdaná pokorným (5)

I. Ježišovo detstvo

„Narodil sa vám Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2,11). Ježišovo narodenie a návšteva pastierov

Čítanie: Lk 2,10-12

Anjel povedal [pastierom]: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom. Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasliach“.

Drahí bratia a sestry, požehnaný deň!

V našich jubilejných katechézach o Ježišovi, ktorý je naša nádej, sa dnes zameriame na udalosť jeho narodenia v Betleheme.

Boží Syn vstupuje do dejín tak, že sa stáva naším spoločníkom na ceste a začína putovať ešte v matkinom lone. Evanjelista Lukáš nám hovorí, že hneď ako bol počatý, odišiel z Nazareta do domu Zachariáša a Alžbety. A potom, krátko pred narodením, putoval z Nazareta do Betlehema na sčítanie ľudu. Mária a Jozef museli ísť do mesta kráľa Dávida, kde sa narodil aj Jozef. Dlho očakávaný Mesiáš, Syn Boha najvyššieho, podrobil sa sčítaniu, čiže bol zaznamenaný a zarátaný, ako každý iný občan. Podriaďuje sa nariadeniu vládca, cisára Augusta, ktorý si myslí, že je pánom celej zeme.

Lukáš umiestňuje Ježišovo narodenie do „konkrétneho obdobia“ a do „presne určeného geografického prostredia“, takže „univerzálnosť a konkrétnosť sa navzájom dotýkajú“ (Benedikt XVI., *Ježišovo detstvo*, 2012, 77). Boh, ktorý prichádza do dejín nerozbíja štruktúry sveta, ale chce ich osvietiť a pretvoriť zvnútra.

Betlehem znamená „dom chleba“. Tu sa Márii naplňajú dni pôrodu a tu sa rodí Ježiš, chlieb, ktorý zostúpil z neba, aby nasýtil hlad sveta (porov. Jn 6, 51). Anjel Gabriel zvestoval narodenie mesiášskeho kráľa v znamení veľkosti: „Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho, Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca“ (Lk 1, 32 - 33).

Ježiš sa však rodí spôsobom, ktorý je pre kráľa úplne nevídaný. V skutočnosti „kým tam boli, nadišiel jej čas pôrodu. Porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“ (Lk 2, 6-7). Boží Syn sa nerodí v kráľovskom paláci, ale v zadnej časti domu, na mieste, kde sú zvieratá.

Lukáš nám tak ukazuje, že Boh neprichádza na svet za hlasných ovácií, nezjavuje sa v hluku, ale svoju cestu začína v pokore. A kto sú prví svedkovia tejto udalosti? Je to zopár *pastierov*: mužov s nízkou kultúrou, zapáchajúcich od neustáleho kontaktu so zvieratami, ktorí žijú na okraji spoločnosti. Napriek tomu vykonávajú remeslo, ktorým sa sám Boh dáva poznať svojmu ľudu (porov. Gn 48, 15; 49, 24; Ž 23, 1; 80, 2; Iz 40, 11). Boh si ich vyberá za adresátov tej najkrajšej správy, aká kedy zaznela v dejinách: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom. Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. Toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasiach“ (Lk 2, 10 - 12).

Miestom, kam ísť a stretnúť sa s Mesiášom, sú jasle. Stáva sa totiž, že po tolkom čakaní „pre Spasiteľa sveta, skrze ktorého bolo všetko stvorené (porov. Kol 1, 16), niet miesta“ (Benedikt XVI., *Ježišovo detstvo*, 2012, 80). Pastieri sa tak dozvedajú, že na veľmi skromnom mieste, vyhradenom pre zvieratá, sa *pre nich* narodil dlho očakávaný Mesiáš, ktorý má byť ich Spasiteľom, ich Pastierom. Táto správa otvára ich srdcia úžasu, chvále a radostnému ohlasovaniu. „Na rozdiel od mnohých ľudí, ktorí sa venujú tisícim iným vecí, pastieri sa stávajú prvými svedkami toho podstatného, čiže spásy, ktorá sa dáva. Sú to tí najpokornejší a najchudobnejší, ktorí dokážu prijať udalosť Vtelenia“ (Lett. ap. *Admirabile signum*, 5).

Bratia a sestry, vyprosujme si aj my milosť, aby sme boli ako pastieri schopní žasnúť a chváliť Boha a aby sme si vedeli vážiť to, čo nám zveril: talenty, charizmy, naše povolanie a ľudí, ktorých postavil vedľa nás. Prosme Pána, aby sme vedeli v slabosti rozpoznať mimoriadnu silu Božieho Dieťaťa, ktoré prichádza obnoviť svet a premeniť náš život svojím plánom plným nádeje pre celé ľudstvo.

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Andrej Klapka, Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Simeon a Anna, „pútnici nádeje“ (6)

I. Ježišovo detstvo

„Moje oči uvideli tvoju spásu“ (Lk 2, 30). Predstavenie Ježiša v chráme

Čítanie: Lk 2, 27-29

Z vnuknutia Ducha prišiel do chrámu. A keď rodičia prinášali dieťa Ježiša, aby splnili, čo o ňom predpisoval zákon, vzal ho aj on do svojho náručia a velebil Boha slovami: „Teraz prepustíš, Pane, svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova.“

Drahí bratia a sestry, požehnaný deň!

Dnes kontemplujeme krásu „Ježiša Krista, našej nádeje“ (1 Tim 1, 1) v tajomstve jeho predstavenia v chráme.

Evanjelista Lukáš nám v *rozprávaní o Ježišovom detstve* ukazuje poslušnosť Panny Márie a Jozefa voči Pánovmu zákonu a všetkým jeho predpisom. V Izraeli nebolo povinnosťou predstaviť dieťa v chráme, ale tí, ktorí žili v načúvaní Pánovmu slovu a chceli sa mu prispôbiť, to považovali za vzácnu tradíciu. Tak to robila aj Anna, matka proroka Samuela, ktorá bola neplodná. Boh vypočul jej modlitbu a ona, keď sa jej narodil syn, vzala ho do chrámu a navždy ho obetovala Pánovi (porov. 1 Sam 1, 24 - 28).

Lukáš rozpráva o Ježišovom prvom bohoslužobnom úkone, ktorý slávil vo svätom meste, v Jeruzaleme, ktorý mal byť cieľom celého jeho putovného pôsobenia od chvíle, keď sa pevne rozhodol, že tam vystúpi (porov. Lk 9, 51), aby naplnil svoje poslanie.

Mária a Jozef Ježiša nevštepujú len do rodinnej histórie, do dejín ľudu a zmluvy s Pánom Bohom. Starajú sa o jeho ochranu a rast a uvádzajú ho do atmosféry viery a kultu. A sami postupne rastú v chápaní povolania, ktoré ich ďaleko presahuje.

V chráme, ktorý je „domom modlitby“ (Lk 19, 46), Duch Svätý oslovuje srdce staršieho muža: Simeona, člena svätého Božieho ľudu pripraveného na očakávanie a nádej, ktorý túži po naplnení prislúbení, ktoré Boh dal Izraelu prostredníctvom prorokov. Simeon cíti v chráme prítomnosť Pánovho Pomazaného, vidí svetlo, ktoré žiari uprostred národov ponorených „do tmy“ (porov. Iz 9, 1), a ide v ústrety tomu dieťaťu, ktoré sa, ako prorokuje Izaiáš, „narodilo pre nás“, je to syn, ktorý „nám bol daný“, „Knieža pokoja“ (Iz 9, 5).

Simeon objíma to dieťa, ktoré, malé a bezmocné, spočíva v jeho náručí; ale v skutočnosti je to on, kto nachádza útechu a plnosť svojej existencie tým, že ho drží pri sebe. Vyjadruje to v piesni plnej dojatej vďačnosti, ktorá sa v Cirkvi stala modlitbou na konci dňa:

„Teraz prepustiš, Pane, svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov: svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu.“ (Lk 2, 29 - 32).

Simeon o spieva radosť toho, kto videl, kto spoznal a môže odovzdať iným stretnutie so Spasiteľom Izraela a národov. Je svedkom viery, ktorú prijíma ako dar a odovzdáva ju iným; je svedkom nádeje, ktorá nesklame, je svedkom Božej lásky, ktorá naplňuje srdce človeka radosťou a pokojom. Naplnený touto duchovnou útechou starý Simeon nevidí smrť ako koniec, ale ako naplnenie, ako plnosť, očakáva ju ako „sestru“, ktorá nezaniká, ale uvádza do pravého života, ktorý už predvídal a v ktorý verí.

V ten deň Simeon nie je jediný, kto vidí spásu, ktorá sa stala telom v dieťati Ježišovi. To isté sa stane aj Anne, viac ako osemdesiatročnej žene, vdove, ktorá sa celá venuje službe v chráme a je zasvätená modlitbe. Pri pohľade na dieťa Anna vlastne oslavuje Boha Izraela, ktorý práve v tomto dieťati vykúpil svoj ľud, a rozpráva o tom ostatným, veľkoryso šíriac prorocké slovo. Pieseň o vykúpení dvoch starcov tak uvoľňuje ohlasovanie jubilea pre celý ľud a svet. V srdciach v jeruzalemskom chráme sa znovu rozpaľuje nádej, pretože doň vstúpil Kristus, naša nádej.

Drahí bratia a sestry, napodobňujme aj my Simeona a Annu, týchto „pútnikov nádeje“, ktorí majú jasné oči schopné vidieť ďalej ako na prvý pohľad, ktorí vedia „vycítiť“ Božiu prítomnosť v malom, ktorí vedia s radosťou prijať Božiu návštevu a roznieť nádej v srdciach svojich bratov a sestier.

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Mária, pútnička nádeje: jej cesta viery s Ježišom (7)

I. Ježišovo detstvo

„Synu, prečo si nám to urobil?“ (Lk 2,49). Nájdenie Ježiša v chráme

Evanjelium podľa Lukáša (Lk 2,46.48-50)

Po troch dňoch ho našli v chráme sedieť medzi učiteľmi; počúval ich a kládol im otázky. [...] Keď ho zazreli, strípili od údivu a jeho matka mu povedala: »Synu, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s bolesťou hľadali. On im odvetil: „Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ Ale oni nepochopili slovo, ktoré im povedal.

Drahí bratia a sestry, pekný deň!

V tejto záverečnej katechéze o Ježišovom detstve sa sústredíme na udalosť, keď dvanásťročný Ježiš zostal v chráme bez vedomia svojich rodičov. Tí ho úzkostlivo hľadali a našli až po troch dňoch. Tento príbeh nám ponúka zaujímavý dialóg medzi Ježišom a Máriou, ktorý nám pomáha zamyslieť sa nad *cestou Ježišovej matky*, ktorá vôbec nebola jednoduchá. Mária prešla dlhú duchovnú púť, počas ktorej stále viac prenikala do tajomstva svojho Syna.

Pripomeňme si niektoré dôležité momenty tohto jej putovania. Na začiatku tehotenstva navštívila Alžbetu a zostala u nej tri mesiace, až do narodenia malého Jána. Keď bola v deviatom mesiaci, kvôli sčítaniu ľudu odišla s Jozefom do Betlehema, kde porodila Ježiša. Po štyridsiatich dňoch sa obaja vybrali do Jeruzalema, aby ho predstavili v chráme, a potom sa tam každoročne vracali na púť. Keď bol Ježiš ešte malý, utiekli pred Herodesom do Egypta, kde ostali dovtedy, kým kráľ nezomrel. Potom sa vrátili nazad do Nazareta. Mária bola prítomná aj vtedy, keď Ježiš dospel a začal svoje verejné účinkovanie, a významne zasiahla na svadbe v Káne Galilejskej. Potom ho nasledovala „z diaľky“ až do Jeruzalema, cez jeho utrpenie a smrť. Po zmŕtvychvstaní zostala v Jeruzaleme ako Matka učeníkov, posilňujúc ich vieru v očakávaní vyliatia Ducha Svätého.

Na tejto ceste je Mária skutočnou pútničkou nádeje – v najhlbšom zmysle sa stáva „dcérou svojho Syna“, prvou učeníčkou. Mária priniesla na svet Ježiša, Nádej celého ľudstva: živila ho, pomáhala mu rásť, nasledovala ho a sama sa ako prvá nechala pretvoriť Božím slovom. Ako povedal Benedikt XVI., Mária je v Božom slove ako doma, „vychádza z neho a vracia sa k nemu s prirodzenou samozrejmou. Ona hovorí a myslí spolu s Božím slovom [...]. Jej myšlienky sú v súlade s Božími myšlienkami, jej vôľa je v súlade s Božou vôľou. Tak preniknutá Božím slovom sa mohla stať Matkou Vteleného Slova“ (porov. encyklika *Deus caritas est*, 41). Táto jedinečná jednota s Božím slovom ju však neuchránila od náročného „učenia sa“ v živote viery.

Skúsenosť straty dvanásťročného Ježiša počas výročnej púte do Jeruzalema ju natoľko vystrašila, že sa pri ostrom napomenutí Synovi stala hovorkyňou aj za Jozefa: „Synu, prečo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s bolesťou hľadali“ (Lk 2,48). Mária a Jozef zažili bolesť rodičov, ktorí stratili dieťa: obaja si mysleli, že Ježiš je v sprievode príbuzných, ale keď sa celý deň neukázal, začali ho hľadať a vrátili sa späť. Keď napokon prišli do chrámu, našli toho, koho ešte nedávno chránili ako malého chlapca, zrazu akoby dospelého: diskutoval o Písme a v rozhovoroch s učiteľmi Zákona im bol rovnocenným partnerom.

Na Máriine vyčítavé slová Ježiš reaguje odzbrojujúcou jednoduchosťou: „Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ (Lk 2,49). Mária a Jozef tomu nerozumejú: tajomstvo Boha, ktorý sa stal dieťaťom, presahuje ich chápanie. Rodičia tohto vzácneho Syna si želajú ochrániť ho pod krídlami svojej lásky. Ježiš si však chce naplno uvedomiť svoje povolanie Syna Otca, ktorý mu dáva úlohu slúžiť a žiť v lone jeho Slova.

Evanjeliové rozprávania o Ježišovom detstve podľa Lukáša sa uzatvára poslednými Máriinými slovami, v ktorých pripomína Jozefovo otcovstvo voči Ježišovi, a prvými Ježišovými slovami, v ktorých uznáva, že toto pozemské otcovstvo pramení z otcovstva nebeského Otca, ktorému patrí najvyššie miesto.

Drahí bratia a sestry, podobne ako Mária a Jozef, plní nádeje, aj my sa vydajme po stopách Pána, ktorý sa nedá uzavrieť do našich predstáv a nedá sa nájsť na nejakom konkrétnom mieste, ale v láskyplnej odpovedi na nežné Božie otcovstvo – v tej odpovedi, ktorá sa prejavuje životom Božích detí.

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Nikodém ukazuje, že je možné vyjsť z temnoty a nasledovať Krista (8)

II. Ježišov život. Stretnutia

Nikodém. „Musíte sa znova narodiť“ (porov. Jn 3,7b)

Evanjelium podľa Jána (3,1–3):

„Medzi farizejmi bol človek, menom Nikodém, popredný muž u Židov. On prišiel v noci k Ježišovi a povedal mu: „Rabbi, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ, lebo nik nemôže robiť také znamenia, aké ty robíš, ak nie je s ním Boh.“ Ježiš mu odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Touto katechézou začíname uvažovať o niektorých stretnutiach, o ktorých sa rozpráva v evanجليách, aby sme pochopili spôsob, akým Ježiš daruje nádej. Skutočne existujú stretnutia, ktoré osvecujú život a prinášajú nádej. Môže sa napríklad stať, že nám niekto pomôže pozrieť sa na ťažkosti alebo problémy, ktoré prežívame, z inej perspektívy. Alebo sa môže stať, že nám niekto jednoducho venuje slovo, vďaka ktorému sa nebudeme cítiť sami v bolesti, ktorou prechádzame. Niekedy môže dôjsť aj k tichým stretnutiam, pri ktorých sa nič nehovorí, a predsa nám tieto chvíle pomáhajú znovu kráčať vpred.

Prvým stretnutím, pri ktorom by som sa chcel pozastaviť, je stretnutie Ježiša s Nikodémom, o ktorom sa rozpráva v Tretej kapitole Jánovho evanjelia. Začnem touto epizódou, pretože Nikodém je človek, ktorého príbeh ukazuje, že je možné vyjsť z temnoty a nájsť odvahu nasledovať Krista.

Nikodém ide za Ježišom v noci: nezvyčajný čas na stretnutie. V Jánovom jazyku majú časové odkazy často symbolickú hodnotu: tu pravdepodobne noc reprezentuje noc v Nikodémovi srdci. Je to človek, ktorý sa nachádza v tme pochybností, v tej temnote, ktorú zažívame, keď už viac nerozumieme tomu, čo sa deje v našom živote, a nevidíme jasne cestu vpred.

Ak si v tme, je samozrejmé, že hľadáš svetlo. A Ján na začiatku svojho evanjelia píše takto: „Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet.“ (1, 9). Nikodém teda hľadá Ježiša, pretože vycítil, že on môže osvietiť temnotu jeho srdca.

Evanjelium nám však hovorí, že Nikodém hneď nepochopil, čo mu Ježiš hovorí. A tak vidíme, že v tomto dialógu je veľa nedorozumení a tiež veľa irónie, ktorá je pre evanjelistu Jána charakteristická. Nikodém nerozumie tomu, čo mu Ježiš hovorí, pretože naďalej uvažuje svojou vlastnou logikou a vlastnými kategóriami. Je to človek s vyhranenou osobnosťou, má verejnú úlohu, je jedným zo židovských autorít. Avšak účty už mu pravdepodobne nesedia. Nikodém cíti, že v jeho živote už niečo nefunguje. Cíti potrebu zmeny, ale nevie, kde začať.

To sa v určitom okamihu života stane každému z nás. Ak neprijmeme zmenu, ak sa uzavrieme do našej strnulosti, zvykov alebo našich spôsobov myslenia, riskujeme, že zomrieme. Život spočíva v schopnosti zmeniť sa, aby sme našli nový spôsob ako milovať. V skutočnosti Ježiš hovorí Nikodémovi o *novom narodení sa*, ktoré je nielen možné, ale v určitých momentoch našej cesty dokonca nevyhnutné. Pravdupovediac, výraz použitý v texte je vlastne už sám osebe ambivalentný, pretože anōthen (ἀνωθεν) možno preložiť buď „zhora“, alebo „znova“. Nikodém krok za krokom pochopí, že tieto dva významy idú pospolu: ak dovoľíme Duchu Svätému, aby v nás vzbudil nový život, narodíme sa znova. Znovu objavíme ten život, ktorý v nás možno vyhasínal.

Rozhodol som sa začať Nikodémom aj preto, že je to človek, ktorý svojím vlastným životom ukazuje, že táto zmena je možná. Nikodémovi sa to podarí: nakoniec bude medzi tými, ktorí pôjdu k Pilátovi žiadať Ježišovo telo (porov. Jn 19, 39)! Nikodém konečne vyšiel na svetlo, je znovuzrodený a už nemusí zotrvať v noci.

Zmeny nás niekedy desia. Na jednej strane nás priťahujú, niekedy po nich túžime, ale na druhej strane by sme najradšej zostali v našej zóne pohodlia. Preto nás Duch povzbudzuje, aby sme týmto strachom čelili. Ježiš pripomína Nikodémovi – ktorý je izraelským učiteľom –, že aj Izraeliti mali strach, keď kráčali po púšti. A upli sa na svoje obavy tak veľmi, že v istom momente tieto obavy nadobudli podobu jedovatých hadov (porov. Nm 21, 4 - 9). Aby sa oslobodili, museli sa pozrieť na medeného hada, ktorého Mojžiš umiestnil na žrd, to znamená, že museli pozdvihnúť svoj zrak a postaviť sa pred predmet, ktorý predstavoval ich strachy. Jedine keď sa pozrieme do tváre tomu, čo nás desí, sa môže začať naše oslobodenie.

Nikodém, rovnako ako my všetci, bude môcť hľadiť na Ukrižovaného, na toho, ktorý porazil smrť, koreň všetkých našich strachov. Aj my pozdvihnime svoj pohľad na toho, ktorého prebodli, dovoľme Ježišovi, aby nás stretol. V ňom nájdeme nádej, aby sme mohli čeliť zmenám v našom živote a znovu sa narodiť.

Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Zuzana Klimanová

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Aj keď sa nám naša história zdá ťažká, vždy ju môžeme odovzdať Bohu a začať odznova (9)

II. Ježišov život. Stretnutia

Samaritánka: „Daj sa mi napíť“

Evanjelium podľa Jána (4,10)

Ježiš jej odpovedal: „Keby si poznala Boží dar a vedela, kto je ten, čo ti hovorí: ‘Daj sa mi napíť’, ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.“

Milí bratia a sestry, po tom, ako sme rozjímali o stretnutí Ježiša s Nikodémom, ktorý išiel hľadať Ježiša, dnes premýšľame o tých momentoch, keď sa zdá, že nás on práve tam čaká, na križovatke nášho života. Sú to stretnutia, ktoré nás prekvapia a na začiatku sme možno aj trochu nedôverčiví – snažíme sa byť opatrní a pochopiť, čo sa deje.

Toto pravdepodobne bola aj skúsenosť samaritánky, o ktorej sa hovorí v štvrtom kapitole Evanjelia podľa Jána (por. 4,5–26). Neočakávala, že nájde muža pri studni na poludnie, naopak dúfala, že nenájde nikoho. V skutočnosti ide čerpať vodu zo studne v nezvyčajnej hodine, keď je veľmi horúco. Možno sa táto žena hanbí za svoj život, možno sa cítila posudzovaná, odsúdená, nepochopená, a preto sa izolovala a prerušila vzťahy so všetkými.

Aby Ježiš išiel do Galiley z Judei, mohol si vybrať inú cestu a neprechádzať cez Samáriu. Bolo by to aj bezpečnejšie, vzhľadom na napäté vzťahy medzi Židmi a Samaritánmi. On však chcel prejsť cez to miesto a zastavil sa pri tej studni práve v tej hodine! Ježiš nás čaká a zjavuje sa práve vtedy, keď si myslíme, že pre nás už niet nádeje. Studňa, v starovekom Blízkom východe, je miestom stretnutia, kde sa niekedy uzatvárajú manželstvá a kde sa uskutočňujú zásnuby. Ježiš chce pomôcť tejto žene pochopiť, kde hľadať skutočnú odpoveď na jej túžbu byť milovaná.

Téma túžby je kľúčová pre pochopenie tohto stretnutia. Ježiš je prvý, kto vyjadril svoju túžbu: „Daj sa mi napíť!“ (verš 10). Aby otvoril dialóg, Ježiš sa ukazuje ako

slabý, čím sa druhá osoba cíti pohodlne a zabezpečí, aby sa nebála. Smäd je často, aj v Biblii, obrazom túžby. Ale Ježiš tu najprv túži po spasení tejto ženy. „Ten, kto žiadal piť – hovorí svätý Augustín – mal smäd po viere tejto ženy.“ [1]

Ak Nikodém išiel za Ježišom v noci, tu Ježiš stretáva Samaritánku na poludnie, v čase, keď je najviac svetla. Je to totiž chvíľa zjavenia. Ježiš sa jej ukazuje ako Mesiáš a zároveň osvetľuje jej život. Pomáha jej prečítať si svoj príbeh novým spôsobom, hoci je komplikovaný a bolestivý: mala päť manželov a teraz je so šiestym, ktorý nie je jej manžel. Číslo šesť nie je náhodné, ale zvyčajne označuje nedokonalosť. Možno je to alúzia na siedmeho ženícha, na toho, ktorý konečne dokáže uspokojiť túžbu tejto ženy, aby bola skutočne milovaná. A tým ženíchom môže byť iba Ježiš.

Keď si žena uvedomí, že Ježiš pozná jej život, zmení tému a začne hovoriť o náboženskej otázke, ktorá delila Židov a Samaritánov. To sa občas stáva aj nám, keď sa modlíme: v momente, keď Boh zasahuje do nášho života s našimi problémami, sa niekedy stratíme v úvahách, ktoré nám vytvárajú ilúziu úspešnej modlitby. V skutočnosti sme si postavili ochranné bariéry. Pán je však vždy väčší, a tejto Samaritánke, ktorej by podľa kultúrnych noriem ani nemala byť venovaná reč, daruje najvyššie zjavenie: hovorí jej o Otcovi, ktorý má byť uctievaný v duchu a pravde. A keď ona, opäť prekvapená, poznamená, že potom je lepšie čakať na Mesiáša, On jej povie: „To som ja, čo sa rozprávam s tebou“ (verš 26). Je to ako vyhlásenie lásky: Ten, koho čakáš, som ja. Ten, kto môže konečne naplniť tvoju túžbu byť milovaná.

V tom momente žena beží zavolať ľudí z dediny, pretože práve zo skúsenosti, keď sa cítime milovaní vyplýva poslanie. Aké posolstvo by inak mohla priniesť, keby nemala skúsenosť, že je pochopená, prijatá a že jej bolo odpustené? Je to obraz, ktorý by nás mal donútiť zamyslieť sa nad naším hľadaním nových spôsobov evanjelizácie.

Rovnako ako zamilovaná osoba, aj samaritánka zabudla svoju nádobu pri nohách Ježiša. Ťarcha tej nádoby, ktorá jej zakaždým, keď sa vracala domov, pripomínala jej stav a búrlivý život, je teraz odložená pri nohách Ježiša. Minulosť už nie je ťarchou, bolo jej odpustené. A tak je to aj s nami: aby sme mohli ohlasovať evanjelium, musíme najprv odložiť svoju ťarchu pri nohách Pána, odovzdať mu ťarchu našej minulosti. Iba zmierení ľudia môžu prinášať evanjelium.

Milí bratia a milé sestry, nestrácajme nádej! Aj keď sa naša minulosť javí ťažká, komplikovaná, možno dokonca zničená, vždy máme možnosť odovzdať ju Bohu a začať našu cestu nanovo. Boh je milosrdenstvo a vždy nás čaká!

Preklad Martin Jarábek

[1] *Homília* 15,11.

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Lekcia o pokore a milosrdenstve, ktorú nás učí Zachej (10)

II. Ježišov život. Stretnutia

Zachej. „Dnes musím zostať v tvojom dome!“ (Lk 19,5)

Evanjelium podľa Lukáša (19,1-5)

Ježiš vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. A tu muž menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý, zatúžil vidieť Ježiša, kto to je, ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy. Bežal teda napred a vyliezol na planý figovník, aby ho uvidel, lebo tadiaľ mal Ježiš prechádzať. Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa hore a povedal mu: „Zachej, poď rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome.“

Drahí bratia a sestry, pokračujeme v uvažovaní o stretnutiach Pána Ježiša s rozličnými postavami z evanjelia. Dnes by som sa chcel zastaviť pri postave Zacheja: pri udalosti, ktorá mi osobne veľmi leží na srdci a má osobitné miesto v mojom duchovnom putovaní.

Evanjelista Lukáš nám predstavuje Zacheja ako niekoho, kto sa zdá byť celkom stratený. Aj my sa neraz tak cítime: sme bez akejkoľvek nádeje. No Zachej zrazu zistí, že Pán ho už dávno hľadal.

Ježiš totiž zostupuje do Jericha, mesta ležiaceho pod úrovňou mora, ktoré sa vtedajším uvažovaním prirovnávalo k podsvetiu. Tam chce Pán hľadať tých, ktorí sa cítia byť stratení. A v skutočnosti Vzkriesený Kristus zostupuje aj do „podsvetia“ našich dní: do miest vojen, do utrpenia nevinných, do srdc matiek, ktoré vidia umierať svoje deti, do hladu chudobných.

Zachej je istým spôsobom stratený, možno urobil chybné rozhodnutia, alebo ho samotná životná cesta zaviala do situácií, z ktorých je ťažké vyjsť. Lukáš totiž zdôrazňuje, že Zachej bol nielen výbercom daní pre rímskych votrelcov, ale bol ešte aj hlavným výbercom, čo ako keby znásobovalo jeho hriech.

Ďalej Lukáš dodáva, že Zachej bol bohatý, čím naznačuje, že sa asi obohatil na úkor svojich krajanov, zneužívajúc vlastné postavenie. Takéto konanie však nesie dôsledky: Zachej sa cíti byť vylúčený, prehliadaný a opovrhovaný všetkými.

Keď sa dopočuje, že cez mesto prechádza Ježiš, Zachej ho zatúži aspoň zazrieť. Ani ho nenapadne, že by sa s ním mohol stretnúť, stačilo by mu z diaľky ho zazrieť. Avšak naše túžby narážajú na prekážky, nesplnia sa automaticky. Zachej je nízkej postavy. Taká je naša ľudská prirodzenosť, máme obmedzenia, ktoré musíme rešpektovať. K tomu sa pridáva zástup, ktorý mu znemožňuje vidieť Ježiša. Možno je to aj akási odplata ľudí.

No keď túžba silno horí, nedáme sa odradiť. Kto naozaj chce, hľadá aj netradičné riešenia. Vyžaduje si to však kus odvahy a detskej jednoduchosti, aby sme sa nebáli zosmiešnenia či straty vlastnej dôstojnosti. Zachej, podobne ako malé dieťa, vylezie na strom. A určite z neho mal výborný výhľad, predovšetkým mohol vidieť Ježiša, a pritom sa skryť pred očami iných.

Lenže s Pánom je to vždy inak, než by sme očakávali. Keď Ježiš prichádza k tomu miestu, pozdvihne zrak. Zachej sa cíti odhalený, azda čaká verejné pokarhanie. Aj ľudia v zástupe to možno očakávali, no napokon sú sklamaní: Ježiš ho žiada, akoby prekvapený, že ho vidí na strome, aby rýchlo zišiel dole, a hovorí mu: „Dnes musím zostať v tvojom dome!“ (porov. Lk 19,6). Boh nemôže len tak prejsť popri tom, kto je stratený.

Lukáš si všíma najmä radosť Zachejovho srdca. Je to radosť človeka, ktorý sa cíti videný, uznaný a predovšetkým, že mu bolo milosrdne odpustené. Ježišov pohľad nie je pohľad výčitky, ale milosti. A to je presne to milosrdenstvo, s ktorým máme niekedy ťažkosti: najmä keď Pán Boh odpúšťa tým, ktorí si to podľa nás nezaslúžia. Začneme šomrať a kladieme hranice Božej lásky.

V scéne, keď sú už v dome, Zachej po Ježišových slovách odpustenia vstane, akoby vstal zo svojej situácie smrti, a prijíma záväzok: chce vrátiť štvornásobne to, čo ukradol. Nejde o cenu, ktorou by si chcel „kúpiť“ Božie odpustenie – lebo Božie odpustenie je zadarmo. Ide o jeho spontánnu túžbu napodobňovať toho, kto ho zahrnul láskou. Zachej sám od seba robí niečo, čo sa od neho nevyžadovalo, ale on koná, lebo pochopil, že presne toto je teraz jeho spôsob prejavu lásky. Využíva pritom aj poznatky z rímskeho práva o náhrade škody, aj z rabínskej praxe pokánia. Zachej teda nie je len muž veľkej túžby, ale aj konkrétnych rozhodnutí. Jeho predsavzatie nie je vágne či abstraktné, ale vychádza priamo z jeho vlastnej životnej situácie: pozrel sa na svoj život a našiel miesto, kde treba začať s premenou.

Drahí bratia a sestry, učme sa od Zacheja, aby sme nestrácali nádej, aj keď máme pocit, že sme na okraji alebo že nedokážeme zmeniť svoj život. Pestujme v sebe túžbu vidieť Ježiša – a predovšetkým sa nechajme nájsť Božím milosrdenstvom, ktoré nás vždy prichádza hľadať, nech by sme sa nachádzali v akejkoľvek situácii.

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Boh nás miluje takých, akí naozaj sme (11)

II. Ježišov život. Stretnutia

Boháč. "Ježiš naňho pozrel s láskou" (Mk 10,21)

Čítanie z Markovho evanjelia (Mk 10,17-22)

Ked' sa vydal na cestu, ktosi k nemu pribehol, klakol si pred neho a pýtal sa ho: „Dobry učiteľ, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?“ Ježiš mu povedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, iba jeden – Boh. Poznáš prikázania: Nezabiješ, nebudeš cudzoložiť, nepokradneš, nebudeš krivo svedčiť, nepodvedieš, cti otca i matku!“ On mu na to povedal: „Učiteľ, toto všetko som zachovával od svojej mladosti.“ Ježiš naňho pozrel s láskou a povedal mu: „Jedno ti chýba: choď, predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ Ale on zosmutnel pre tieto slová a odišiel zarmútený, lebo mal veľký majetok.

Drahí bratia a sestry, dnes sa pristavíme pri ďalšom zo stretnutí s Ježišom, ktoré opisujú evanjeliá. Tentoraz však osoba, s ktorou sa Ježiš stretáva, nemá meno. Evanjelista Marek ju jednoducho nazýva „akýsi človek“ (10,17). Je to muž, ktorý od mladosti zachovával prikázania, a predsa ešte nenašiel zmysel svojho života. Stále ho hľadá. Možno je to človek, ktorý sa napriek zovňajšku angažovaného veriaceho ešte úplne nerozhodol. Lebo napokon nezáleží až tak na tom, čo robíme, aké obety prinášame alebo aké úspechy dosahujeme, ale na tom, čo nosíme v srdci. Ak má loď vyplávať z prístavu na otvorené more, môže byť akokoľvek krásna a mať výnimočnú posádku, ak však neodhodí závažia a kotvy, ktoré ju držia, nikdy nevypláva. Tento človek si postavil luxusnú loď, ale zostal stáť v prístave!

Zatiaľ čo Ježiš kráča po ceste, tento muž k nemu pribehne, klakne si pred neho a pýta sa: „Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?“ (v. 17). Všimnime si použité slovesá: „čo mám robiť, aby som získal večný život“. Zachovávanie Zákona mu neprinieslo radosť ani istotu spásy, a tak sa obracia na učiteľa Ježiša. Je zarážajúce, že tento človek nepozná slovník nezištnosti! Všetko sa

mu zdá byť povinnosťou. Všetko je podmienené. Večný život chápe ako dedičstvo, niečo, čo možno získať právom, skrz dôsledné dodržiavanie prikázaní. Aké miesto však môže mať láska v takto prežitom živote – hoci aj s určite dobrými úmyslami?

Ježiš, ako vždy, ide poza vonkajšie zdanie. Hoci tento človek pred neho predkladá svoj pekný životopis, Ježiš ide ďalej a pozerá dovnútra. Sloveso, ktoré používa Marek, je veľmi výrečné: „*pozrel sa naňho do hĺbky*“ (doslovne: „pozrel sa naňho s láskou“ v. 21). A práve preto, že Ježiš vidí do nášho vnútra, miluje nás takých, akí naozaj sme. Čo asi v tomto človeku videl? A čo vidí, keď sa pozrie do nás – a miluje nás, napriek našim rozptýleniam a hriechom. Vidí našu krehkosť, ale aj našu túžbu byť milovaní takí, akí sme.

Evanjelium hovorí, že keď sa naňho pozrel – „zamiloval si ho“ (v. 21). Ježiš miluje tohto človeka ešte predtým, než ho pozve, aby ho nasledoval. Miluje ho takého, aký je. Ježišova láska je nezištná – úplný opak logiky zásluh, ktorá tohto človeka ovládala. Sme naozaj šťastní, keď si uvedomíme, že sme takto milovaní – nezištne, z milosti. A to platí aj pre naše medziludské vzťahy: dovtedy, kým sa snažíme kupovať si lásku alebo si ju pýtame ako almužnu, tieto vzťahy nám nikdy neprinesú pravú radosť.

Ježiš tomuto človeku navrhuje, aby zmenil svoj spôsob života a svoj vzťah k Bohu. Vidí, že v jeho vnútri – ako aj v každom z nás – je prázdne miesto. Je to túžba nášho srdca byť milovaný. Je to rana, ktorá je súčasťou našej ľudskej prirodzenosti – je to rana, cez ktorú môže prejsť láska.

Aby sme túto prázdnotu naplnili, netreba si „kupovať“ uznanie, náklonnosť, či dôležitosť. Treba skôr „predať“ všetko, čo naše srdce zaťažuje, aby sa mohlo stať slobodnejším. Nepomôže nám, ak budeme stále brať pre seba – oveľa viac nám pomôže, keď budeme dávať chudobným, keď sa podelíme, keď sa otvoríme.

Napokon Ježiš pozýva tohto človeka, aby nezostal sám. Volá ho, aby ho nasledoval, aby vstúpil do vzťahu, aby žil v spoločenstve. Iba tak sa totiž môže vymaniť z anonymity. Svoje meno môžeme začuť len vo vzťahu, v ktorom nás niekto volá. Ak zostaneme sami, nikdy nezačujeme svoje meno a zostaneme len „akýmsi človekom“, anonymní. Možno práve dnes, keď žijeme v kultúre sebestačnosti a individualizmu, pociťujeme viac smútku – pretože už nepočuť, že by nás niekto volal po mene s nezištnou láskou.

Tento človek Ježišovo pozvanie neprijme a zostane sám – pretože závažia jeho života ho držia v prístave. Smútok je znakom, že sa mu nepodarilo vyplávať. Niekedy si myslíme, že niečo je bohatstvo – a pritom sú to len bremená, ktoré nás blokujú. Naša nádej je, že tento človek – ako aj každý z nás – raz nájde odvahu zmeniť sa a vyplávať na hĺbinu.

Drahé sestry a bratia, zverme Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu všetkých smutných a nerozhodných, aby pocítili jeho láskyplný pohľad – pohľad Pána, ktorý je dojatý, keď s nežnosťou hľadá do nášho vnútra.

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

„Môžeme mať nádej, lebo vieme, že Otec na nás čaká“ (12)

II. Ježišov život. Podobenstvá

Milosrdný otec. "Bol stratený a našiel sa" (Lk 15,32)

Drahí bratia a sestry, po tom, čo sme uvažovali o Ježišových stretnutiach s niektorými postavami evanjelia, by som sa chcel od tejto katechézy zastaviť pri niektorých podobenstvách. Ako vieme, sú to rozprávania, ktoré vychádzajú z obrazov a situácií každodenného života. Preto sa dotýkajú aj nášho života. Vedú nás k zamysleniu. A žiadajú nás, aby sme si uvedomili naše postoje: kde sa nachádzam v tomto rozprávaní?

Začnime najznámejším podobenstvom, tým, ktoré si azda všetci pamätáme už z detstva: je to podobenstvo o otcovi a dvoch synoch (Lk 15,1–3.11–32). V ňom nachádzame srdce Ježišovho evanjelia, teda Božie milosrdenstvo.

Evanjelista Lukáš hovorí, že Ježiš rozpráva toto podobenstvo farizejom a zákonníkom, ktorí reptali, že jedáva s hriešnikmi. Preto možno povedať, že ide o podobenstvo adresované tým, ktorí sa stratili, ale nevedia o tom a posudzujú druhých.

Evanjelium nám chce odovzdať posolstvo nádeje, pretože nám hovorí, že nech sme sa stratili kdekoľvek a akokoľvek, Boh nás vždy prichádza hľadať! Možno sme sa stratili ako ovca, ktorá zišla z chodníka, aby našla čerstvú potravu, alebo zostala vzadu od únavy (porov. Lk 15,4–7). Alebo sme sa stratili ako drachma, ktorá spadla na zem a už ju nemožno nájsť, alebo ju niekto niekam položil a nepamätá si kam. Alebo sme sa stratili ako títo dvaja synovia: mladší preto, že ho unavoval vzťah, ktorý pociťoval ako príliš náročný; ale aj starší sa stratil, lebo nestačí zostať doma, ak je v srdci pýcha a nevraživosť.

Láska je vždy záväzok, vždy je tu niečo, čo musíme obetovať, aby sme vyšli v ústrety druhému. No mladší syn z podobenstva myslí len na seba, ako sa to stáva v niektorých fázach detstva a dospievania. V skutočnosti však okolo seba vidíme aj veľa dospelých, ktorí sú takíto: nedokážu udržať vzťah, pretože sú sebeckí. Žijú v ilúzii, že nachádzajú samých seba, no v skutočnosti sa strácajú, pretože iba vtedy naozaj žijeme, keď žijeme pre niekoho.

Tento mladší syn, ako my všetci, túži po láske, chce byť milovaný. Ale láska je vzácny dar, treba s ňou zaobchádzať opatrne. On ju však premrhá, všetko minie a stratí sebaúctu. Uvedomí si to v čase hladu, keď sa oňho nikto nezaujíma. Riziko je v tom, že v takých chvíľach začneme žobrať o lásku a pripútame sa k prvému „pánovi“, ktorého stretneme.

Z týchto skúseností v nás vzniká skreslené presvedčenie, že vzťah môžeme žiť iba ako sluhovia, akoby sme museli odčiniť nejakú vinu, alebo akoby skutočná láska ani neexistovala. Mladší syn si skutočne myslí, keď padne na dno, že sa vráti do domu otca, aby si zo zeme pozbieral aspoň nejaké omrvinky nehy.

Len ten, kto nás skutočne miluje, nás môže oslobodiť od tohto falošného obrazu lásky. A práve toto zažívame vo vzťahu s Bohom. Veľký maliar Rembrandt znázornil návrat márnوترatného syna v slávnom obraze úžasným spôsobom. Zaujali ma najmä dva detaily: hlava mladíka je oholená ako hlava kajúcnika, ale pripomína aj hlavu dieťaťa, pretože tento syn sa znovu rodí. A potom ruky otca: jedna mužská, druhá ženská – aby opísal silu a nehu v objatí odpustenia.

Ale je to starší syn, ktorý predstavuje tých, pre ktorých je toto podobenstvo určené: je to syn, ktorý je stále doma s otcom, a predsa mu bol vzdialený – vzdialený srdcom. Tento syn možno aj on túžil odísť, ale zo strachu alebo zo zmyslu pre povinnosť zostal v tom vzťahu. Keď sa však človek prispôsobí proti svojej vôli, začne v sebe dusiť hnev, ktorý skôr či neskôr vybuchne. Paradoxne práve starší syn nakoniec riskuje, že zostane vonku, lebo sa nedokáže tešiť z radosti otca.

Aj k nemu otec vychádza. Nevyčíta mu, ani mu nepripomína povinnosť. Chce len, aby pocítil jeho lásku. Pozýva ho dnu a necháva otvorené dvere. Tie dvere zostávajú otvorené aj pre nás. A to je dôvod našej nádeje: môžeme dúfať, pretože vieme, že Otec nás čaká, vidí nás zďaleka a vždy necháva dvere otvorené.

Drahí bratia a sestry, zamyslime sa nad tým, kde sa v tomto nádhernom rozprávaní nachádzame my. A prosíme nebeského Otca o milosť, aby sme aj my dokázali nájsť cestu späť domov.

Preklad Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Prvá audiencia pápeža Leva XIV: podobenstvo o rozsievачovi a pripravenosť počúvať Božie slovo (13)

II. Ježišov život. Podobenstvá

Rozsievач. "Hovoril im veľa v podobenstvách" (Mt 13, 3a)

Čítanie: Mt 13,1-9

V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy. Preto nastúpil na lodku a sadol si; a celý zástup stál na brehu. Hovoril im veľa v podobenstvách: "Rozsievач vyšiel rozsievач. Ako sial, niektoré zrná padli na kraj cesty; prileteli vtáky a pozobali ich. Iné padli na skalnatú pôdu, kde nemali veľa zeme, a hneď vzišli, lebo neboli hlboko v zemi; ale keď vyšlo slnko, zahoreli, a pretože nemali koreňa, uschli. Zasa iné padli do trnia, ale trnie vyrástlo a udusilo ich. Iné zrná padli do dobrej zeme a priniesli úrodu: jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú. Kto má uši, nech počúva!"

Drahí bratia a sestry,

s radosťou vás vítam na tejto mojej prvej generálnej audiencii. Dnes pokračujem v cykle jubilejných katechéz na tému „Ježiš Kristus – naša nádej“, ktoré začal pápež František.

Dnes budeme pokračovať v rozjímaní o Ježišových podobenstvách, ktoré nám pomáhajú znovu objaviť nádej, pretože nám ukazujú, ako Boh koná v dejinách. Dnes by som sa chcel pristaviť pri jednom osobitnom podobenstve, pretože ide akoby o úvod ku všetkým podobenstvám. Mám na mysli podobenstvo o rozsievачovi (Mt 13, 1 – 17). V istom zmysle v tomto rozprávaní môžeme rozpoznať Ježišov spôsob komunikácie, ktorý nám má čo povedať aj v súčasnosti pri ohlasovaní evanjelia.

Každé podobenstvo rozpráva príbeh zo života, a predsa chce povedať niečo viac – odkazuje na hlbší význam. Podobenstvo v nás vyvoláva otázky, pozýva nás nezostať pri zjavnom význame. Pred príbehom, ktorý sa rozpráva, alebo pred obrazom, ktorý nám je predložený, sa môžem spýtať: Kde som v tomto príbehu ja? Čo mi tento obraz hovorí o mojom živote? Slovo „podobenstvo“ totiž pochádza z gréckeho slovesa *paraballein*, ktoré znamená „hodiť pred“. Podobenstvo mi pred oči kladie slovo, ktoré ma vyzýva a podnecuje k zamysleniu.

Podobenstvo o rozsievачovi hovorí práve o dynamike Božieho slova a o účinkoch, ktoré vyvoláva. Každé evanjeliové slovo je totiž ako osivo, ktoré sa rozsýpa na pôdu nášho života. Ježiš často používa obraz zrna, pričom mu dáva rôzne významy. V trinástej kapitole Matúšovho evanjelia podobenstvo o rozsievачovi uvádza sériu ďalších krátkych podobenstiev, z ktorých niektoré hovoria práve o tom, čo sa deje v pôde: o pšenici a kúkoli, o horčičnom zrnku, o poklade ukrytom v poli. Čo teda predstavuje táto pôda? Je to naše srdce, ale aj svet, spoločenstvo, Cirkev. Božie slovo totiž oplodňuje a premieňa každú skutočnosť.

Na začiatku vidíme Ježiša, ako vychádza z domu a okolo neho sa zhromažďuje veľký zástup (Mt 13, 1). Jeho slovo fascinuje a prebúda zvedavosť. Medzi ľuďmi sú, prirodzene, rozličné životné situácie. Ježišovo slovo je určené všetkým, no v každom pôsobí inak. Tento kontext nám umožňuje lepšie pochopiť zmysel podobenstva.

Rozsievач – pomerne netypický – vychádza siať, no nestará sa o to, kam semeno dopadne. Rozsýpa ho aj tam, kde je nepravdepodobné, že prinesie úrodu: na cestu, na skalnaté miesta, medzi trnie. Toto správanie prekvapuje poslucháčov a vyvoláva otázku: Prečo to robí?

My sme zvyknutí všetko si dôkladne premyslieť – a niekedy je to potrebné –, no v láske to takto nefunguje! Spôsob, akým tento „štedrý“ rozsievач rozhadzuje osivo, je obrazom toho, ako nás Boh miluje. Je síce pravda, že osud zrna závisí aj od toho, ako ho pôda prijme a v akom je stave, no predovšetkým nám v tomto podobenstve hovorí, že Boh rozsieva svoje slovo na každý typ pôdy, teda do každej našej situácie: niekedy sme povrchnejší a roztržití, niekedy sa necháme uniesť nadšením, inokedy nás znepokojujú starosti tohto sveta, no sú aj chvíle, keď sme otvorení a prijímajúci. Boh dôveruje a dúfa, že semeno raz predsa len vyklíči. Takto nás miluje: nečaká, kým sa staneme najlepšou pôdou, ale neprestajne nám štedro daruje svoje slovo. A možno práve keď uvidíme, že nám dôveruje, v nás vznikne túžba byť lepšou pôdou. To je nádej – založená na skale Božej štedrosti a milosrdenstva.

Keď Ježiš rozpráva o tom, ako semeno prináša úrodu, hovorí aj o svojom živote. Ježiš je Slovo, on je tým Zrnom. A aby zrno prinieslo úrodu, musí zomrieť. Toto podobenstvo nám teda hovorí, že Boh je ochotný „plytvať“ kvôli nám a že Ježiš je ochotný zomrieť, aby premenil náš život.

Mám na mysli ten nádherný obraz od Van Gogha: *Rozsievач pri západe slnka*. Obraz rozsievачa pod spaľujúcim slnkom vo mne vyvoláva predstavu roľníckej námahy. A zaujalo ma, že Van Gogh namaloval za rozsievачom už zrelé klasy. Zdá sa mi to ako obraz nádeje: zrno, tak či onak, prinieslo úrodu. Nevieme presne ako, ale je to tak. V centre výjavu však nie je rozsievач, ktorý je posunutý nabok, ale celému obrazu dominuje slnko – akoby nám pripomínalo, že to Boh hýbe

dejinami, aj keď sa nám niekedy zdá vzdialený alebo neprítomný. On je tým slnkom, ktoré ohrieva zem a dozrieva zrno.

Drahí bratia a sestry, v akej životnej situácii nás dnes Božie slovo oslovuje? Prosme Pána o milosť, aby sme vždy vedeli prijať toto zrno, ktorým je jeho slovo. A ak si uvedomíme, že nie sme úrodnou pôdou, nezúfajme, ale prosme ho, aby na nás ďalej pracoval a premenil nás na lepšiu pôdu.

Preklad Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Pápež Lev vysvetľuje učenie o súcite z podobenstva o milosrdnom Samaritánovi (14)

II. Ježišov život. Podobenstvá

Samaritán. "Keď šiel popri ňom, uvidel ho a zľutoval sa nad ním". (Lk 10,33b)

Čítanie: Lk 10,30–33

Ježiš pokračoval: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou išiel tou cestou kňaz; keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, obišiel ho. No prišiel k nemu istý Samaritán, ktorý cestoval; keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto.“

Drahí bratia a sestry,

pokračujme v uvažovaní nad niektorými evanjeliovými podobenstvami, ktoré nám dávajú príležitosť zmeniť perspektívu a otvoriť sa nádeji. Niekedy totiž strata nádeje pramení z toho, že sa upneme na určitý strnulý a uzavretý spôsob pozerania sa na veci – a práve podobenstvá nám pomáhajú pozrieť sa na ne z iného uhla.

Dnes by som vám chcel hovoriť o jednej vzdelanej, pripravenej osobe – zákonníkovi, ktorý však potrebuje zmeniť pohľad, pretože je sústredený na seba a nevšímá si druhých (porov. Lk 10, 25 – 37). Tento človek sa pýta Ježiša, ako sa dá „získať“ večný život, pričom používa výraz, akoby šlo o nepopierateľné právo. No za touto otázkou sa možno skrýva práve túžba po pozornosti: jediný pojem, na ktorý sa pýta Ježiša, je „*blízny*“, teda doslova *ten, kto je nablízku*.

Preto Ježiš rozpráva podobenstvo, ktoré premieňa túto otázku: vedie od „*Kto ma má rád?*“ ku „*Komu som prejavil lásku?*“ Prvá otázka je nezrelá, druhá je otázkou dospelého človeka, ktorý pochopil zmysel svojho života. Prvá otázka je výkrikom toho, kto sedí v kúte a čaká, druhá je výzvou k tomu, aby sme sa vydali na cestu.

Podobenstvo, ktoré Ježiš rozpráva, má ako dejisko cestu – a je to ťažká, nebezpečná cesta, ako sám život. Po nej kráča človek, ktorý schádza z Jeruzalema – mesta na vrchu – do Jericha – mesta pod úrovňou mora. Už táto obraznosť naznačuje, čo sa môže stať: človek je prepadnutý, zbitý, okradnutý a nechajú ho polomŕtveho. Je to skúsenosť, ktorú zažívame, keď nám životné situácie, ľudia – niekedy aj tí, ktorým sme dôverovali – vezmú všetko a nechajú nás napospas.

Život však tvoria aj stretnutia – a v týchto stretnutiach sa ukazuje, kým v skutočnosti sme. Stojíme pred druhým človekom, pred jeho krehkosťou a slabosťou – a môžeme sa rozhodnúť: postarám sa, alebo budem predstierať, že nič nevidím? Po tej istej ceste schádzajú aj kňaz a levita – ľudia, ktorí slúžia v jeruzalemskom chráme, ktorí prebývajú v posvätnom priestore. No prax kultu automaticky nevedie k súcitu. Lebo súcit – ešte skôr než je náboženskou otázkou – je otázkou ľudskosti! Skôr než sme veriaci, sme povolani byť ľuďmi.

Môžeme si predstaviť, že ten kňaz a levita sa po dlhom čase v Jeruzaleme ponáhľajú domov. Práve ponáhľanie sa, také typické aj pre náš život, nám často bráni cítiť súcit. Ten, kto sa domnieva, že jeho cesta je najdôležitejšia, nie je ochotný zastaviť sa kvôli inému.

A tu prichádza niekto, kto sa naozaj dokáže zastaviť: je to Samaritán, teda niekto, kto patrí k pohrdanému národu (porov. 2 Kr 17). V jeho prípade text neuvádza, kam smeruje, len že je na ceste. Tu náboženská príslušnosť nehrá rolu. Samaritán sa zastaví jednoducho preto, že je človekom pred iným človekom, ktorý potrebuje pomoc.

Súcit sa prejavuje konkrétnymi gestami. Evanjelista Lukáš sa obsírne venuje skutkom Samaritána, ktorého my nazývame „dobrý“, hoci text ho označuje len ako človeka: Samaritán sa priblíži – lebo ak chceš niekomu pomôcť, nemôžeš zostať v bezpečnej vzdialenosti, musíš sa zapojiť, zašpiniť si ruky, možno sa aj „nainfikovať“; ošetrí mu rany – po ich očistení vínom a olejom. Naloží ho na vlastné zviera – teda berie ho na seba, lebo skutočná pomoc znamená nieť bremeno bolesti druhého, privedie ho do hostinca, kde zaplatí – „dva denáre“, teda asi dve denné mzdy, a zaväzuje sa, že sa vráti a v prípade potreby doplatí – lebo druhý človek nie je balík na doručenie, ale niekto, o koho sa treba postarať.

Drahí bratia a sestry, kedy aj my dokážeme prerušiť vlastnú cestu a mať súcit? Vtedy, keď pochopíme, že ten zranený človek pri ceste sme my sami. A potom nám spomienka na všetky chvíle, keď sa Ježiš zastavil, aby sa postaral o nás, pomôže byť viac súcitnými.

Modlime sa teda, aby sme rástli v ľudskosti, aby boli naše vzťahy pravdivejšie a plnšie súcitu. Prosme Srdce Ježišovo o milosť, aby sme čoraz viac mali jeho vlastné cítenie.

Preklad Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

„Pán nám pripomína, že náš život má hodnotu a zmysel, pretože On ho miluje“ (15)

II. Ježišov život. Podobenstvá

Robotníci vo vinici. „A povedal im: ‚Chodte aj vy do mojej vinice‘“ (Mt 20,4)

Čítanie: Mt 20,1 – 7

[Ježiš povedal:] „Nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel zavčas rána najať robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi na denár na deň a poslal ich do svojej vinice. Keď vyšiel okolo deviatej, videl iných, ako postávajú nečinne na námestí, a povedal im: ‚Chodte aj vy do vinice, a dám vám, čo bude spravodlivé.‘ A oni išli. Vyšiel znova okolo poludnia a o tretej popoludní a urobil podobne. Keď vyšiel okolo piatej, našiel iných postávať a spýtal sa ich: ‚Čo tu nečinne stojíte celý deň?‘ Odpovedali mu: ‚Pretože nás nikto nenajal.‘ Povedal im: ‚Chodte aj vy do vinice!’“

Drahí bratia a sestry,

chcem sa opäť pristaviť pri jednom Ježišovom podobenstve. Aj v tomto prípade ide o rozprávanie, ktoré živí našu nádej. Neraz totiž nadobúdame dojem, že náš život nemá zmysel: cítime sa nepotrební, nedostatoční – ako tí robotníci, ktorí stoja na trhovisku a čakajú, kým ich niekto najme. Čas však plynie, život beží a my sa necítime uznaní ani ocenení. Možno sme prišli neskoro, predbehli nás iní alebo nás zdržali starosti.

Obraz trhoviska je veľmi výstižný aj pre našu dobu, pretože trh je miestom obchodu, kde sa – žiaľ – kupčí aj s náklonnosťou a dôstojnosťou v nádeji na zisk. A keď človek necíti, že si ho niekto váži, môže sa stať, že sa „predá“ prvému, kto oň prejaví záujem. Pán nám však pripomína, že náš život má hodnotu a jeho túžbou je pomôcť nám to objaviť.

Aj v dnešnom podobenstve vystupujú robotníci, ktorí čakajú, kým ich niekto najme. Nachádzame ho v 20. kapitole Matúšovho evanjelia a aj tu je hlavnou postavou niekto s nezvyčajným správaním – niekto, kto prekvapuje a kladie otázky. Je to majiteľ vinice, ktorý osobne vychádza hľadať robotníkov. Zjavne mu záleží na osobnom vzťahu s nimi.

Ako som povedal, ide o podobenstvo, ktoré dáva nádej, lebo nám hovorí, že tento hospodár vychádza opakovane hľadať tých, čo čakajú na zmysel svojho života. Vyjde zavčas rána a potom každé tri hodiny znova. Po tretej popoludní už by však nebol dôvod znova vyjsť, pretože pracovný deň sa končil o šiestej.

Tento neúnavný hospodár, ktorý chce za každú cenu dať hodnotu každému životu, však vychádza aj o piatej. Robotníci, ktorí dovtedy ostali na trhovisku, už asi stratili nádej – ten deň bol pre nich premárnený. A predsa sa ešte niekto našiel, kto v nich veril. Aký má zmysel najať si niekoho len na poslednú hodinu dňa? Aký má zmysel pracovať len jednu hodinu? A predsa – aj keď sa nám zdá, že už môžeme urobiť len málo, vždy to stojí za to. Vždy je možné nájsť zmysel, pretože Boh miluje náš život.

Originalita tohto hospodára sa ukazuje aj na konci dňa, pri výplate mzdy. S tými, čo prišli na svitaní, sa dohodol na denári – čo bola bežná mzda za deň práce. Ostatným povedal, že im dá, čo je spravodlivé. A práve tu nás podobenstvo znepokojuje: čo je spravodlivé? Pre hospodára vinice, teda pre Boha, je spravodlivé, aby každý dostal to, čo potrebuje na život. On si robotníkov zavolať osobne, pozná ich dôstojnosť a na základe nej im chce zaplatiť. A dáva každému jeden denár.

Tí, čo prišli ako prví, sú sklamaní – nedokážu oceniť krásu tohto gesta. Hospodár nebol nespravodlivý, bol jednoducho štedrý. Nehľadel len na zásluhy, ale aj na potrebu. Boh chce dať každému svoje kráľovstvo – plný, večný a blažený život. A presne takto koná Ježiš: nevedie si zoznamy a rebríčky, ale tomu, kto mu otvorí srdce, dáva sám seba celého.

Z pohľadu tohto podobenstva by si dnešný kresťan mohol položiť otázku: „Prečo začínať s prácou hneď? Ak je odmena rovnaká, načo sa namáhať viac?“ Svätý Augustín na tieto pochybnosti odpovedal: „Prečo teda meškáš s nasledovaním toho, kto ťa volá, keď si istý odmenou, ale neistý dňom? Daj si pozor, aby si sa svojím otáľaním nepripravil o to, čo ti podľa svojho prisľúbenia chce dať.“ (Reč 87, 6, 8)

Chcel by som zvlášť mladým povedať: nečakajte! Odpovedzte s nadšením Pánovi, ktorý vás volá pracovať vo svojej vinici. Neodkladajte to, vyhrňte si rukávy – Pán je štedrý a nesklame vás! Prácou v jeho vinici nájdete odpoveď na tú hlbokú otázku, ktorú si nosíte v srdci: aký zmysel má môj život?

Drahí bratia a sestry, nestrácajme odvahu! Aj v temných chvíľach života, keď čas plynie a nedostávame odpovede, ktoré hľadáme, prosme Pána, aby znova vyšiel a prišiel za nami tam, kde naňho čakáme. Pán je štedrý – a príde čoskoro!

Preklad Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

„Ježiš nás uzdravuje, aby sme mohli byť slobodní“ (16)

II. Život Ježiša. Podobenstvá

Bartimej. „Vzchop sa, vstaň, volá ťa!“ (Mk 10,49)

Čítanie: Mk 10,49-52

Ježiš sa zastavil a povedal: „Zavolajte ho!“ Zavolali slepca a povedali mu: „Vzchop sa, vstaň, volá ťa!“ On odhodil plášť, vyskočil a prišiel k Ježišovi. Ježiš mu povedal: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ Slepý mu povedal: „Rabboni, aby som videl!“ A Ježiš mu povedal: „Chod, tvoja viera ťa uzdravila.“ A hneď videl a šiel za ním cestou.

Drahí bratia a sestry, touto katechézou by som chcel upriamiť náš pohľad na ďalší podstatný aspekt Ježišovho života, a to na *uzdravenia*. Preto vás pozývam predložiť pred Kristovo Srdce tie najboľavejšie a najslabšie miesta vášho života, tie oblasti, kde sa cítite uviaznutí a zablokovaní. S dôverou prosme Pána, aby vypočul náš krik a uzdravil nás!

Postava, ktorá nás dnes sprevádza, nám pomáha pochopiť, že nádej nesmieme nikdy opustiť, aj keď sa cítime stratení. Je to Bartimej, slepý žobrák, ktorého Ježiš stretol v Jerichu (porov. Mk 10, 46-52). Miesto je výrečné: Ježiš ide do Jeruzalema, no svoju cestu začína akoby z „podsvetia“ – Jericho leží pod úrovňou mora. Ježiš svojou smrťou zostúpil dolu, aby pozdvihol Adama, ktorý padol – a ktorý predstavuje každého z nás.

Meno Bartimej znamená „syn Timeja“ – opisuje ho cez vzťah, a predsa je tento človek dramaticky sám. Meno však môže znamenať aj „syn cti“ alebo „obdivu“, čo je pravý opak jeho aktuálneho stavu. A keďže meno má v židovskej kultúre veľký význam, znamená to, že Bartimej nedokáže žiť to, k čomu je povoláný.

Na rozdiel od veľkého zástupu, ktorý kráča za Ježišom, Bartimej sedí. Evanjelista hovorí, že sedí pri ceste – potrebuje niekoho, kto ho postaví na nohy a pomôže mu opäť sa vydať na cestu.

Čo robiť, keď sa ocitneme v situácii, ktorá sa zdá byť bez východiska? Bartimej nás učí spoľahnúť sa na vnútorné zdroje, ktoré v sebe nosíme. Je žobrák – vie prosiť, dokonca vie kričať! Keď niečo naozaj chceš, urob všetko preto, aby si to dosiahol – aj keď ťa druhí napomínajú, ponížujú a hovoria, aby si to vzdal. Ak to naozaj chceš, neprestávaj kričať!

Bartimejov výkrik, zaznamenaný v Markovom evanjeliu – „Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ (v. 47) – sa stal známou modlitbou v tradícii východnej Cirkvi a môžeme ju používať aj my: „Pane Ježišu Kriste, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou, hriešnikom.“

Bartimej je slepý, a predsa vidí lepšie než ostatní – spoznáva, kto je Ježiš! Na jeho výkrik sa Ježiš zastaví a dá ho zavolať (porov. v. 49), lebo niet výkriku, ktorý by Boh nepočul, aj keď si neuvedomujeme, že sa obraciame naňho (porov. Ex 2, 23). Zdá sa zvláštne, že Ježiš sám nejde k slepcovi – no ak sa nad tým zamyslíme, je to spôsob, ako znovu aktivovať Bartimejov život: pohýna ho, aby vstal, verí, že ešte dokáže kráčať. Ten muž sa môže postaviť, môže vstať zo svojich „mŕtvych“ situácií. No aby to urobil, musí vykonať veľmi výrečné gesto: odhodiť svoj plášť (porov. v. 50)!

Pre žobráka je plášť všetkým: istotou, príbytkom, ochranou. Dokonca aj Zákon chránil žobrákov plášť a prikazoval vrátiť ho do večera, ak bol daný do zálohu (porov. Ex 22, 25). No často práve to, čo nás blokuje, sú naše domnelé istoty, ochranné vrstvy, ktoré sme si navliekli – a ktoré nám bránia kráčať. Aby mohol ísť k Ježišovi a nechať sa uzdraviť, Bartimej sa mu musí vystaviť v celej svojej zraniteľnosti. Toto je základný krok na každej ceste uzdravenia.

Aj otázka, ktorú Ježiš kladie – „Čo chceš, aby som ti urobil?“ (v. 51) – sa môže zdať zvláštna. Ale v skutočnosti nie je samozrejmé, že chceme byť uzdravení. Niekedy radšej zostávame stáť, aby sme sa nemuseli zodpovedať. Bartimejova odpoveď je hlboká: používa grécke sloveso *anablepein*, ktoré môže znamenať „znovu vidieť“, ale aj „pozdvihnúť pohľad“. Bartimej nechce len znovu vidieť – chce získať späť svoju dôstojnosť! Aby sme mohli hľadiť nahor, musíme zdvihnúť hlavu. Neraz sú ľudia zablokovaní, lebo ich život ponížil – a túžia znovu objaviť svoju hodnotu.

To, čo zachraňuje Bartimeja – a každého z nás – je viera. Ježiš nás uzdravuje, aby sme sa stali slobodnými. Bartimejovi nepovie, aby ho nasledoval, ale aby išiel, aby sa vydal na cestu (porov. v. 52). Marek však uzatvára rozprávanie tým, že Bartimej sa rozhodol nasledovať Ježiša – slobodne si vybral toho, ktorý je Cesta.

Drahí bratia a sestry, s dôverou prednesme Ježišovi naše choroby, ale aj choroby našich blízkych. Prinášajme bolesť tých, ktorí sa cítia stratení a bez východiska. Volajme k Bohu aj v ich mene – a majme istotu, že Pán nás vypočuje a zastaví sa.

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Ochrnutý muž pri rybníku Betsata a zrodenie nového života (17)

II. Život Ježiša. Podobenstvá

Uzdravenie ochrnutého. „Ježiš ho videl ležať a vedel, že je už dlho chorý. Povedal mu: Chceš ozdraviť?“ (Jn 5,6)

Čítanie: Jn 5,2 – 9

V Jeruzaleme je pri Ovčej bráne rybník, hebrejsky zvaný Betsata, s piatimi stĺporadiami. V nich ležalo množstvo chorých, slepých, chromých a ochrnutých. Bol tam aj človek, ktorý bol chorý už tridsaťosem rokov. Keď ho Ježiš videl ležať a vedel, že je už dlho chorý, povedal mu: „Chceš ozdraviť?“ Chorý mu odpovedal: „Pane, nemám nikoho, kto by ma spustil do rybníka, keď sa voda rozvíri. Kým sa tam dostanem, iný zostúpi predomnou.“ Ježiš mu povedal: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil.

Drahí bratia a sestry,

pokračujeme v kontemplácii Ježiša, ktorý uzdravuje. Dnes vás chcem osobitne pozvať zamyslieť sa nad situáciami, v ktorých sa cítime „zaseknutí“ a uviaznutí v slepej uličke. Neraz sa nám zdá, že je zbytočné ďalej dúfať, rezignujeme a už nemáme chuť bojovať. Evanjeliá túto situáciu opisujú obrazom ochrnutia. Preto sa dnes chcem pristaviť pri príbehu uzdravenia ochrnutého, ktorý sa nachádza v piatej kapitole evanjelia sv. Jána (Jn 5, 1 – 9).

Ježiš prichádza do Jeruzalema na židovský sviatok. Nejde hneď do chrámu, zastaví sa pri bráne, kde sa pravdepodobne umývali ovce určené na obeť. Pri tejto bráne sa zdržovalo aj mnoho chorých, ktorí – na rozdiel od obetných zvierat – nemali do chrámu prístup, pretože boli považovaní za nečistých! A práve Ježiš ide za nimi do ich bolesti. Títo ľudia dúfali v zázrak, ktorý by mohol zmeniť ich osud: pri bráne sa totiž nachádzal rybník, ktorého voda bola považovaná za

liečivú – v istých chvíľach sa rozvírila a podľa vtedajšej viery bol uzdravený ten, kto sa do nej ponoril ako prvý.

Vznikala tak akási „vojna medzi chudobnými“: môžeme si predstaviť smutnú scénu, ako sa títo chorí namáhavo vliekli k rybníku. Volal sa Betsata, čo znamená „dom milosrdenstva“ – môže to byť obraz Cirkvi, kde sa zhromažďujú chorí a chudobní a kde prichádza Pán, aby uzdravil a daroval nádej.

Ježiš sa obracia konkrétne na jedného človeka, ktorý bol ochrnutý celých tridsaťosem rokov. Už rezignoval, pretože sa mu nikdy nepodarí dostať do rybníka, keď sa voda rozvíri (v. 7). Často nás totiž paralyzuje práve sklamanie. Cítíme sa znechutení a hrozí nám, že upadneme do duchovnej ľahostajnosti.

Ježiš tomuto mužovi kladie otázku, ktorá sa môže zdať zbytočná: „Chceš ozdraviť?“ (v. 6) No táto otázka je nevyhnutná, pretože ak sme roky zablokovaní, môže sa stať, že v nás vyhasne aj túžba po uzdravení. Niekedy uprednostňujeme zotrvanie v postavení chorého, aby sa o nás museli starať iní. Môže to byť aj výhovorka, aby sme sa nemuseli rozhodnúť, čo urobiť so svojim životom. Ježiš však tohto človeka vedie k jeho najhlbšej a najpravdivejšej túžbe.

Ochrnutý muž odpovedá Ježišovi obsérnejšie, čím odhaľuje svoj pohľad na život. Najprv povie, že nemá nikoho, kto by ho spustil do rybníka – čiže vina nie je na ňom, ale na iných, ktorí sa oňho nestarajú. Tento postoj sa stáva výhovorkou, ako sa vyhnúť zodpovednosti. Ale je naozaj pravda, že nemal nikoho, kto by mu pomohol? Tu prichádza inšpirujúce slovo svätého Augustína: „Áno, aby bol uzdravený, nevyhnutne potreboval človeka – ale človeka, ktorý je zároveň Bohom. [...] A tak prišiel ten, ktorého bolo treba: prečo ešte odkladať uzdravenie?“ (Homília 17, 7).

Ochrnutý ďalej dodáva, že vždy, keď sa chce ponoriť do vody, niekto ho predbehne. Tento muž vyjadruje fatalistický pohľad na život. Myslíme si, že veci sa nám dejú preto, že nemáme šťastie, že osud je proti nám. Tento človek je znechutený. Cíti sa porazený v zápase o život.

Ježiš mu však pomáha objaviť, že aj on má svoj život vo vlastných rukách. Pozýva ho, aby vstal, aby sa zdvihol zo svojej dlhodobej situácie, a aby si vzal svoje lôžko (v. 8). To lôžko netreba zanechať ani zahodiť: je znakom jeho minulosti choroby, je to jeho príbeh. Doteraz ho minulosť držala pripútaného, nútila ho ležať ako mŕtveho. Teraz je to on, kto si môže vziať to lôžko a nieť ho, kam chce – môže sa rozhodnúť, čo urobí so svojim príbehom! Znamená to vykročiť a prevziať zodpovednosť za výber cesty, po ktorej pôjde. A to všetko vďaka Ježišovi!

Drahí bratia a sestry, prosme Pána o milosť pochopiť, kde sa náš život zablokoval. Skúsme dať hlas našej túžbe po uzdravení. A modlime sa za všetkých, ktorí sa cítia paralyzovaní, ktorí nevidia východisko. Prosme o milosť vrátiť sa do Kristovho Srdca, ktoré je pravým domom milosrdenstva!

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

„Zakaždým, keď vykonáme skutok viery, milosť nás zasiahne“ (18)

II. Ježišov život. Podobenstvá

Žena trpiaca na krvotok a Jairova dcéra. „Neboj sa, len ver!“ (Mk 5, 36)

Čítanie: Mk 5, 33 – 36

Žena, celá vystrašená a trasúca sa, vedomá si toho, čo sa s ňou stalo, pristúpila, padla pred ním a povedala mu celú pravdu. On jej povedal: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji a buď uzdravená zo svojho neduhu!“

Ešte hovoril, keď prišli z domu predstaveného synagógy a vraveli: „Tvoja dcéra umrela. Načo ešte unúvaš Učiteľa?“ Ale Ježiš, keď započul, čo hovorili, povedal predstavenému synagógy: „Neboj sa, len ver!“

Drahí bratia a sestry,

aj dnes sa zamýšľame nad Ježišovými uzdraveniami ako znakmi nádeje. V ňom je sila, ktorú môžeme zakúsiť aj my, keď vstúpime do vzťahu s jeho osobou. Jednou z najrozšírenejších „chorôb“ našej doby je únava zo života: realita sa nám zdá príliš zložitá, ťaživá, ťažko zvládnuteľná. A tak sa akoby vypneme, uzatvoríme do seba v nádeji, že keď sa prebudíme, všetko bude iné. No realite musíme čeliť – a spolu s Ježišom to môžeme zvládnuť. Niekedy sa navyše cítime zviazaní súdom tých, ktorí si nárokuje právo dávať druhým nálepky.

Zdá sa mi, že tieto situácie nachádzajú svoj obraz v jednom úryvku Evanjelia podľa Marka, kde sa prelínajú dva príbehy: príbeh dvanásťročného dievčaťa, ktoré vážne ochorelo a zomiera, a príbeh ženy, ktorá už dvanásť rokov trpí krvotokom a prichádza k Ježišovi, aby sa uzdravila (porov. Mk 5, 21 – 43).

Okrem týchto dvoch ženských postáv evanjelista spomína aj otca dievčaťa. Nezostáva doma, aby sa len sťažoval na dcérinu chorobu, ale vychádza a hľadá pomoc. Hoci je predstaveným synagógy, nepresadzuje sa na základe svojej spoločenskej pozície. Vie čakať bez netrpezlivosti. A keď mu oznámia, že jeho dcéra zomrela a že už nemá zmysel unúvať Majstra, naďalej verí a dúfa.

Jeho rozhovor s Ježišom je prerušený ženou trpiacou na krvotok, ktorá sa dokáže priblížiť k Ježišovi a dotknúť sa jeho odevu (v. 27). Táto žena mala odvahu urobiť rozhodnutie, ktoré jej zmenilo život: všetci jej dovtedy hovorili, aby zostala bokom, aby sa neukazovala. Bola odsúdená na život v ústraní a izolácii. Aj my niekedy trpíme pod súdom druhých, ktorí nám nasadia „odev“, ktorý nie je náš. A tak trpíme a nevieme sa z toho dostať.

Táto žena sa vydáva na cestu spásy vo chvíli, keď v nej vyklíči viera, že Ježiš ju môže uzdraviť: vtedy nachádza silu vyjsť a hľadať ho. Túži aspoň dotknúť sa jeho rúcha.

Okolo Ježiša bol veľký dav ľudí – mnohí sa ho dotýkali, ale nič sa im nestalo. Keď sa ho však dotkne táto žena, je uzdravená. Kde je rozdiel? Svätý Augustín tento moment komentuje slovami – akoby hovoril v mene Ježiša: „Zástup ma tlačí, ale viera sa ma dotýka.“ (Reč 243, 2, 2). Tak to je: zakaždým, keď urobíme skutok viery obrátený k Ježišovi, vzniká kontakt s ním a okamžite z neho vychádza milosť. Niekedy si to ani neuvedomujeme, no Božia milosť nás v tichosti a reálne zasahuje a zvnútra pomaly premieňa náš život.

Možno aj dnes sa mnohí približujú k Ježišovi povrchno, bez skutočnej viery v jeho moc. Prechádzame sa po dlažbe našich kostolov, ale naše srdce je možno úplne inde! Táto žena – tichá a anonymná – prekonáva svoj strach a dotýka sa Ježišovho srdca svojimi rukami, ktoré boli kvôli chorobe považované za nečisté. A hneď pocíti uzdravenie. Ježiš jej hovorí: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji.“ (Mk 5, 34)

Medzitým otcovi oznámia, že jeho dcéra zomrela. Ježiš mu hovorí: „Neboj sa, len ver!“ (v. 36). Potom prichádza do jeho domu. Keď vidí plač a krik, povie: „Dievča nezomrelo, iba spí.“ (v. 39) Potom vstúpi do izby, kde dievča ležalo, chytí ju za ruku a povie: „*Talita kum*“, čiže: „Dievča, hovorím ti, vstaň!“ Dievča sa postaví a začne chodiť (porov. v. 41 – 42). Tento Ježišov skutok nám ukazuje, že On nielenže uzdravuje z choroby, ale prebúdza aj z mŕtvych. Pre Boha, ktorý je večný Život, je telesná smrť ako spánok. Skutočnou smrťou je smrť duše – a tej sa máme báť!

Na záver ešte jeden detail: Ježiš po vzkriesení dievčaťa povie rodičom, aby jej dali jesť (porov. v. 43). Je to veľmi konkrétny znak Ježišovej blízkosti k našej ľudskosti. No môžeme ho chápať aj hlbšie a pýtať sa: Keď sú naši mladí v kríze a potrebujú duchovnú výživu, vieme im ju dať? A ako to môžeme dokázať, ak sa sami neživíme evanjeliom?

Drahí bratia a sestry, v živote sú chvíle sklamaní, znechutenia a aj stretnutia so smrťou. Učme sa od tej ženy, od toho otca: choďme za Ježišom – On nás môže uzdraviť, môže nás znovuzrodiť. Ježiš je naša nádej!

Preklad Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

„Aby sme skutočne spoznali Ježiša, musíme byť s Ním a prežiť aj Jeho Umučenie“ (19)

II. Život Ježiša. Podobenstvá

Hluchonemý. Boli z toho celí užasnutí a hovorili: „Dobre robí všetko: hluchým dáva sluch a nemým reč.“ (Mk 7, 37)

Čítanie: Mk 7, 32 – 37

Priviedli k nemu hluchonemého a prosili ho, aby naň položil ruku. Vzal si ho bokom od zástupu, vložil mu prsty do uší a slinou sa dotkol jeho jazyka. Potom pozrel k nebu, vzdychol a povedal mu: „Effeta,“ čo znamená: „Otvor sa!“ Hneď sa mu otvorili uši, rozviazal sa mu jazyk a správne hovoril. A prikázal im, aby to nikomu nehovorili. Ale čím viac im to prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali. Boli z toho celí užasnutí a hovorili: „Dobre robí všetko: hluchým dáva sluch a nemým reč.“

Drahí bratia a sestry,

touto katechézou ukončujeme našu cestu životom verejného účinkovania Ježiša, naplnenú stretnutiami, podobenstvami a uzdraveniami.

Aj dnešná doba, ktorú žijeme, potrebuje uzdravenie. Naš svet je poznačený násilím a nenávisťou, ktoré ponížujú ľudskú dôstojnosť. Žijeme v spoločnosti, ktorá ochoríeva na akúsi „bulímiu“ *sociálnych sietí*: sme nadmerne spojení, bombardovaní obrazmi – neraz aj falošnými či skreslenými. Sme zahltení mnohými posolstvami, ktoré v nás vyvolávajú búrku protichodných emócií.

V takomto prostredí v nás môže vzniknúť túžba všetko vypnúť. Môžeme dospieť do bodu, keď si povieme, že už nechceme nič počuť. Aj naše vlastné slová môžu byť nepochopené, a tak sme pokúšaní uzavrieť sa do mlčania, do neschopnosti komunikácie, v ktorej – aj keď sme blízko pri sebe – si už nedokážeme povedať ani tie najjednoduchšie a najhlbšie veci.

V tejto súvislosti sa dnes chcem pristaviť pri texte z Markovho evanjelia, ktorý nám predstavuje človeka, ktorý nepočuje a nehovorí (porov. Mk 7, 31 – 37). Podobne ako sa to môže stať aj nám, možno sa tento človek rozhodol, že už nebude hovoriť, lebo sa necítil pochopený, a že prestane počúvať, lebo bol sklamaný a zranený tým, čo počul. Nie je to totiž on, kto prichádza k Ježišovi, aby bol uzdravený, privedli ho iní. Možno tí, ktorí ho privádzajú k Učiteľovi, sú znepokojení jeho izoláciou. Kresťanské spoločenstvo v týchto osobách videlo obraz Cirkvi, ktorá vedie každého človeka k Ježišovi, aby mohol počúvať jeho slovo. Táto udalosť sa odohráva na pohanskom území, teda v prostredí, kde iné hlasy prehlušujú Boží hlas.

Správanie Ježiša sa môže na prvý pohľad zdať zvláštne, berie toho človeka so sebou a odvádza ho bokom (v. 33a). Akoby tým ešte zdôraznil jeho izoláciu. No pri pozornejšom pohľade nám toto gesto pomáha pochopiť, čo sa skrýva za mlčaním a uzavretosťou tohto človeka, akoby Ježiš vycítil jeho potrebu intimity a blízkosti.

Ježiš mu najprv ponúka tichú blízkosť prostredníctvom gest, ktoré hovoria o hlbokom stretnutí: dotýka sa jeho uší a jazyka (porov. v. 33b). Nepoužíva veľa slov, hovorí jediné, ktoré v tej chvíli potreboval počuť: „Otvor sa!“ (v. 34). Marek zachováva aramejské slovo *effatà*, akoby nám chcel sprostredkovať jeho zvuk a dych „naživo“. Toto jednoduché a krásne slovo v sebe nesie výzvu, ktorú Ježiš adresuje človeku, ktorý prestal počúvať a hovoriť. Akoby mu hovoril: „Otvor sa tomuto svetu, ktorý ťa desí! Otvor sa vzťahom, ktoré ťa sklamali! Otvor sa životu, ktorému si sa vzdal čeliť!“ Uzavrieť sa totiž nikdy nie je riešenie.

Po stretnutí s Ježišom tento človek nielenže opäť hovorí, ale hovorí „správne“ (v. 35). Toto príslovkové určenie, ktoré evanjelista uvádza, nám chce možno naznačiť niečo o dôvodoch jeho mlčania. Možno prestal hovoriť, lebo mal pocit, že hovorí nesprávne, možno sa necítil dosť dobrý. Všetci máme skúsenosť, že nás niekedy druhí nechápu. Všetci potrebujeme prosiť Pána, aby uzdravil náš spôsob komunikácie, nielen preto, aby sme boli účinnejší, ale aj preto, aby sme svojimi slovami neubližovali iným.

Začať hovoriť správne je iba začiatok cesty, nie jej cieľ. Ježiš totiž tomu človeku zakazuje, aby rozprával o tom, čo sa stalo (porov. v. 36). Aby sme Ježiša skutočne poznali, musíme prejsť cestou, byť s ním a zakúsiť aj jeho utrpenie. Až keď ho uvidíme poníženého a trpiaceho, až keď zakúsime spásonosnú silu jeho križa, budeme môcť povedať, že ho naozaj poznáme. Stať sa Ježišovým učeníkom nepozná skratky.

Drahí bratia a sestry, prosme Pána, aby sme sa naučili komunikovať čestne a múdro. Modlime sa za všetkých, ktorí boli zranení slovami druhých. Modlime sa za Cirkev, aby nikdy neprestala privádzať ľudí k Ježišovi, aby mohli počuť jeho slovo, byť ním uzdravení a sami sa stali nositeľmi jeho posolstva spásy.

Preklad: Martin Jarábek

Prevzaté z: <https://www.vaticannews.va/sk/...>

[Back to Contents](#)

Texty z www.vaticannews.va/sk

www.opusdei.org